IMT Nuremberg Archives

H – 1496 A-I

International Court of Justice

CCCP. 253

H-1496a

JUGOSLOVENSKI DOKUMENAT

J/5

25

A 082711

H1496 – 0002

Exhibit USSR 253

Filed Jun 11, 1946

H1496 – 0003

25 Pages

H1496 – 0004

I/2-бр.1

J/5

З А П И С Н И К

о саслушању ратног заробљеника немачког генерала Александера Лер-а, састављен 24 маја 1945 у канцеларији логора Бањица - Београд,

Присутни:

Бојовић Радосав
Др. Алберт Вајс
Нада Богићевић.

Позван приступи ратни заробљеник генерал Александер Лер и изјави:

Зовем се Александер Лер, рођ 20 маја 1885 у Турн Северину (Румунија), од родитеља Фридриха Лер-а и Катарине рођ.Хајман, ожењен,отац једне ћерке, породица му живи у Бечу, моментално у Лиенцу (Источни Тирол), завршио војну школу у Аустрији. До прикључења Аустрије Немачкој био сам аустријски генерал, а потом сам преузет у немачку војску.

Кад је избио рат био сам шеф ваздушне флоте IV у Бечу и то до средине августа 1942. Као такав учествовао сам у рату против Пољске, против Југославије и Грчке, онда против Русије (јужна група војске). У августу 1942 премештен сам у Солун као главнокомандујући 12. немачке армије, где сам остао до повлачења из Грчке - септембра 1944.- У овом повлачењу водио сам своје трупе преко Косова Поља и Босне за Хрватску. Од 1943 звала се моја јединица "Војна група Е" и истој су биле потчињене и италијанске и бугарске трупе. 1 јануара 1943 именован сам за главнокомадујућег Југо-истока и био на овом положају до јуна 1943 г., кад је за главнокомадујућег на Југо-истоку именован фелдмаршал фон Вајкс. Од краја марта 1944 седиште ми је било у Загребу и поново сам именован главнокомадујућим Југо-истока, у ком сам својству остао све до капитулације. Загреб сам напустио 4 или 5 маја о.г. - 7 марта о.г. обавестио ме је фелдмаршал Кеселринг из Граца о престојећој капитулацији, након чега сам наставио већ раније започете преговоре са југословенским војним властима. 9 маја у 1 сат ујутру предао сам се са својим трупама Југословенској армији тј. наредио сам обустављање непријатељстава и хтео сам да пошаљем парламентарце Југословенској армији у циљу договора о даљим мерама. 9 маја позвали су ме два југословенска официра у штаб XIV. југословенске дивизије, где су уговорене појединости. Све су затим у Топлицама измењене. На основу овога дошао сам у Фајстриц са својим штабом куда сам касније позван да транспортујем своје трупе преко Унтердраубурга у Марибор. Ја сам био у Грифену одакле сам ос стране Енглеза био позван у енглеску команду корпуса. Нисам се одазвао овоме лично, јер сам према ранијем наређењу у мом штабу требао да ступим у везу са југословенском командом. Један део мојих трупа предао се Енглезима, други Бугарима и Русима, главни део мојих трупа под мојим личним руководством Југословенској армији. Из Грифена сам дошао у Фелкермаркт, а одавде сам доведен у Марибор. Моје заробљеништво почиње дакле у Фелкермаркту.

У рату против Пољске дејствовала је моја ваздушна флота углавном у јужној Пољској, отприлике до Лавова.

У рату против Русије ишле су моје јединице из Румуније и јужне Пољске у Украјину. Моје последње боравиште пре доласка у Солун био је Мариопол.

У рату против Југославије и Грчке припадале су мојој ваздушној флоти трупе VIII. ваздухопловног корпуса (Бугарска) као и три импровизиране ваздухопловне команде и то у Араду, Бечу и Грацу које су биле образоване после преокрета у Југославији. VIII-им ваздухопловним корпусом командовао је ваздухопловни генерал Фрајхер фон Рихтхофен, имена команданата импровизираних јединице не сећам се, јер су се они често мењали.

Ове ваздухопловне јединице водиле су ваздушни рат у Југославији. Мојим директни претпостављени била је немачка врховна ваздухопловна команда под рајхсмаршалом Геринг-ом. Све мени потчињене јединице,осим групе Грац, учествовали су у бомбардовању Београда. Група Грац дејствовала је само у Словенији.

Кад сам 1943 био главнокомандујући Југо-истока под мојом командом стајали су: XII. немачка армија (ранија) у Грчкој, италијанске армије у Грчкој и на Додеканезу, бугарске окупационе трупе у

А 082712

INTERNATIONAL MILITARY TRIBUNAL
NURNBERG, GERMANY
USSR Exhibit 253
Filed Feb 11, 1946
A0827713

X

ЗАЯВЛЕНИЕ

2/2

H1496-0005

H1496 -0006

Тракији, даље трупе немачког генерала у Бугарској, јединице командујућег генерала у Србији и војног заповедника немачких трупа у Хрватској.

Кад сам 1945 опет постао главнокомадујући Југоистока, командовао сам следећим јединицама: 97. армиски корпус, 91. армиски корпус, 15. планински армиски корпус, 34. армиски корпус, 15. козачки коњички корпус, 69. армиски корпус и делови 68. армиског корпуса. Све ове јединице налазиле су се углавном на територији Југославије.

Од команданата који су ми у 1943 години као главнокомадујућем били непосредно потчињени сећам се командујућег генерала у Србији Бадера и војног заповедника у Хрватској генерала Литерс-а. У Грчкој су били командујући немачки генерали: на Крфу генерал Бројер, у Атини генерали Фелми и Шпајдел, у Јањини генерал Ланц. Од италијанских главнокомандујућих био је у ово време генерал Векиарели у Атини и адмирал Капмионе на Роду. Колико се сећам, бугарски командујући генерал у Тракији звао се Николов.

У 1945 били су ми као главнокомандујућем Југоистока непосредно потчињени следећи генерали: 97. армиски корпус - генерал Киблер, 91. армиски корпус - генерал Ердмансдорф, 15. планински арм.корп.- генерал Фен, 34. арм.корп.- генерал фон Лајзер, 15. козачки коњ.корп.- генерал фон Панвиц, 69. арм.корп.- генерал Аулеб, 68. арм.корпус - генерал Фелми. Тактички ми је потчињен и СС-генерал Резенер у Љубљани. Тактички су ми такође биле потчињене и хрватске трупе на борбеном фронту.

Код генерала Киблера биле су две дивизије, 188. и још једна чије сам име заборавио. Код генерала Ердмансдорфа била је 104. дивизија под генералом Фен-ом, 373. и 393, обе хрватске легионарске дивизије. Додајем да је под генералом Ердмансдорфом била и 7. СС-дивизија "Принц Еуген". Између генерала Лајзера и Панвица налазила се 11. луфтваффенфелддивизион (ваздухопловна фелддивизија) која је била самостална. Генералу Панвицу припадале су 1. и 2. козачка коњичка дивизија и Пластун бригада. Под генералом Аулебом и Фелми-ем није била ниједна дивизија,већ различите мање јединице. Ови подаци одговарају отприлике времену кратко пред предају, док су се раније догађале разне промене којих се више не могу сетити.

Сећам се следећих команданата дивизија: 104. дивизија (Бихаћ-Карловац) генерал фон Лудвигер; 373. дивизија (Оточац-Бихаћ) генерал фон Графенштајн; 393.див. (Карлобаг-Ријека) генерал Микл (погинуо); 22.див. (Вишеград-Зворник-Винковци) генераллојтнант Кине и 41. див. (југоисточно од Винковаца, Ђаково) командант генерал Хаузер; 369. див. (Мостар-Сарајево-Брод и западно од Брода) генерал Рајнеке; 7.СС-дивизија "Принц Еуген"(југоисточно од Вуковара, затим Сарајево, онда северозападно од Брода и најзад код Карловца), имена команданата СС-генерала у моменту не могу да се сетим; 11. луфтваффенфелддивизион (на Драви између Осијека и Доњег Михољца) генерал Хенке.

Додајем још да ми је била потчињена, осим већ споменутих и 181. дивизија. Ова је стајала на Дрини (Горажде-Вишеград) и марширала је онда преко Брода на запад. Командант је био генерал Блајер. О појединим јединицама и командантима, нарочито личне податке, може дати даље податке мој ађутант пуковник Харкаузен, а о покретима шеф генералштаба генералмајор Шмит-Рихтберг, обојица се налазе у овом логору.

У 1943 г., колико се сећам, биле су у Србији следеће дивизије:7. СС-дивизија "Принц Еуген", 704., 714.,717.,718., као и три бугарске дивизије чија имена не знам. Имена комадујућих генерала ових дивизија нису ми позната. Бугарским дивизијама командовали су бугарски генерали под бугарском командом корпуса са седиштем у Нишкој бањи. Имена су ми непозната. Споменуте немачке дивизије пребачене су,након смирења у Србији, из Србије у Хрватску док су у Србији остале полициске трупе.О овим полициским трупама не могу рећи ништа поближе, јер је моје седиште у ово време било у Грчкој, а у Србију сам долазио само два пута на кратку посјету. Знам само толико да је у оно време овим полициским трупама командовао СС-обергрупенфирер Мајснер. 1943 премештене су немачке трупе из Србије (горе поменуте дивизије) у Хрватску. У Хрватској дотада није било немачких трупа, већ само хрватске и на западу италијанске. После рата на Балкану напустио сам Балкан и био у Русији. Одатле није ми познато под којим околностима је настао устанака у Србији и како се у почетку поступало с устаницима. Претпостављам да се у почетку док још није било јасно да ли се ради о бандама или регуларним трупама, с устаницима могло поступати као са бандитима. У време кад сам поново командовао Балканом, у 1943 г., било је већ јасно да се ради о ратном противнику под одгорном командом, и према томе се поступало са заробљенима као са ратним

A 082714

H1496 -0007

заробљеницима. Не бих знао ништа поближе о томе само знам да су ми подређени команданти после сваке операције слали извештај о броју заробљеника. Колико ја знам, заробљеници су отпремани железницом преко Зиданог Моста у Доњу Штајерску.

Уколико је цивилно становништво давало отпора или учествовало у ратним подухватима, против кривца, поступало се по ратном праву, док су остали остајали недирнути. У Хрватској је цивилно становништво потпадало искључиво под хрватске власти, а не немачку војску. У време кад сам био главнокомандујући Балкана, у Србији је већ био успостављен мир и за ово време немачка војска није интернирала цивиле нити их транспортовала у Немачку.

О генералу Дражи Михаиловићу познато ми је да је он у почетку Немцима задавао много посла, али кад га Енглези нису више помагали, постајао је све безначајнији. Наводно је покушао у лето 1944 да са Немачким командним местима склопи уговор, али колико ја знам никад није дошло до таквог уговора. За време мог повлачења из Грчке кроз Косово Поље за Босну, понашале су се четничке јединице сасвим различито. Поједини су нападали немачке трупе и пљачкали, док су други склапали локалне споразуме са немачким јединицама и међусобно штитили једни другима отступницу. Познато ми је такође да су у појединим случајевима немачки команданти четницима давали муницију и санитетски материјал.

О томе сам добијао извештаје. Тако на пр., долазило је до уговора да четници држе извесне висове и положаје за што су добијали од немачких трупа муницију и санитетски материјал. Сећам се таквог једног случаја, то је било отприлике пре шест недеља, кад је генералмајор Гајгер споразумио са једним четничким одредом источно од Добоја да се заједно боре против Југословенске армије.

Чуо сам од фелдмаршала фон Вајкса и министра Нојбахера да је Дража преко Нојбахера преговарао са немачким властима у Србији, колико ја знам, ради се о примирју или сарадњи. Ови преговори били су први пут у лето 1944, како сам чуо.

Накнадно се сећам имена командант 7. СС-дивизије "Принц Еуген". Он се зове СС-бригадефирер Шмитхубер.

Настављено 25 маја 1945.

За време рата против Пољске биле су ми као команданту ваздухопловне флоте IV. потчињене следеће јединице: 2. ваздухопловна дивизија под генераллајтнантом Лерцер-ом, Флигерфирер ЦБФ (за нарочиту употребу - цур безондерен фервендунг) под Фрајхером фон Рихтхофен, тадашњим генералмајором. После неколико дана била ми је потчињена и прва ваздухопловна дивизија под генераллајтнантом Грауертом која је дотада припада Кеселрингговој ваздушној флоти и оперисала у северном делу Пољске. Мојој ваздушној флоти припадале су и све ваздухопловне јединице Луфтгау-команде 8. у Бреслави, командант генерал Вабер и 17. у Бечу, командант генерал Хиршауер. Моја ваздушна флота оперисала је заједно са војном групом ЈУг у Пољској, којом је командовао генералпуковник фон Рундштет. Ова се састојала из три армије и то: на југу XVII. армија под генералпуковником Листом, у средини једна армија под генералом Рајхенауом, на северу VIII. армија под генералом Бласковицем. Из којих су се корпуса и дивизија састојале ове армије више се не сећам. Моје операционо подручје ишло је до јужне границе града Варшаве. У бомбардовању Варшаве учествовале је мени потчињена јединица Флигерфирер ЦБФ. Моје ваздухопловне јединице учествовале су у бомбардовању свих аеродрома од у јужној Пољској. Листова армија оперисала је у правцу северне Моравске између Висле и Карпата у правцу Лавова. Армија Рајхенауа оперисала је са југоистока Шлезије према Варшави. Армија Бласковица следила је у групи лево и покривала лево крило. Јединице војне групе Југ требале су према плану да се састану са јединицама војне групе Север. У Пољској су из ваздуха бомбардовани само аеродроми и трупе као и остали важни ратни објекти али градови нису. Град Варшава тек је онда бомбардован артиљеријом и из ваздуха кад је био опкољен и и даље се бранио. Пољско цивилно становништво устварии није давало никаквог отпора и зато није дошло ни до каквих репресалија. Ја сам остао у Пољској до краја септембра 1939 кад сам премештен у Беч.

Истовремено су повучене нове ваздухопловне јединице највећим делом из Пољске и делимично враћене у Немачку или употребљене на западном фронту. Од септембра 1939 до Ускрса 1941 био сам у Бечу. У овом времену, од краја 1940, почеле су припреме за рат на

A 082715

H1496 – 0008

Истовремено су повучене моје ваздухопловне јединице највећим делом из Пољске и делимично враћене у Немачку или употребљене на западном фронту. Од септембра 1939 до Ускрса 1941 био сам у Бечу. У овом времену, од краја 1940, почеле су припреме за рат на Балкану, тј.тачније против Грчке, пошто се тада против Југославије још ништа није спремало. У овим припремама учествовао сам као врховни заповедник своје ваздухопловне флоте. Поједине јединице моје флоте биле су смештене у Румунији (простор Крајова-Галац) и у Бугарској (простор Софија-Пловдив). И ја сам лично по овој ствари посетио Букурешт и Ђурђу.

Када се 25 марта 1941 Југославија прикључила тројном пакту, дошао сам 26 марта у Софију са својим штабом, јер сада је требало да почне рат са Грчком. Када је следећег дана 27 марта 1941, у Југославији дошло до преврата, позван сам изненада за Берлин где сам примио заповест од маршала Рајха Геринга да припремим ваздухопловни рат против Југославије. Кратко време затим дошао је за мном и мој штаб и то у Беч. Сада су импровизиране припреме против Југославије. У првом разговору са Герингом није ми још био познат термин (датум) почетка рата против Југославије, али ускоро потом примио сам у Бечу писмену заповест, у којој је почетак операција утврђен за 6 април. Морао сам сада своје ваздухопловне јединице у Бугарској прегруписати и то уместо према југу, сада према западу. Осим тога морао сам да припремим организацију на земљи за већ раније поменуте три импровизиране ваздухопловне команде (Арад-Беч-Грац). Ове јединице су најхитније пребачене из Африке и са Атлантика. Заповест за бомбардовање Југославије а нарочито Београда примио сам – уколико се сећам – два дана пред напад. – Односне заповести су дошле лично од маршала Рајха Геринга. За Београд су објекти прецизирани и то, уколико се сећам: Краљевски двор (Дедиње), Министарство војске и морнарице, зграда генералштаба, радио-станица, жељезничка станица, електрична централа. Нисам имао наређење за бомбардовање објеката, који нису ратни, и цивилног становништва, а оваква (наређења) нисам ни издао. У то време боравио сам у Бечу и издавао сам одатке своје наредбе. Касније сам сазнао од тадашњег немачког војног аташеа у Београду, приватним путем о јачини дејства бомбардовања Београда. До 16 или 17 априла 1941 боравио сам у Бечу и онога дана када је југословенска армија капитулирала, одлетео сам за Софију, у циљу даљег вођења рата против Грчке. На југословенској територији нисам се бавио за време целог трајања тадашњег рата против Југославије, осим кратког боравка на аеродрому у Загребу и доцније – на путу за Софију – на аеродрому у Земуну.

Сматрам важним да поменем, да се у међувремену, између свршетка рата у Пољској и почетка рата на Балкану, одиграо рат на Западу. У овоме ја лично нисам учествовао.

А познато ми је, што је уосталом и опште познато да се на Западу у међувремену развио врло жив рат у ваздуху, у коме су оба ратна противника прешла и на бомбардовање градова и објеката који нису важни за вођење рата, тако да се у време рата на Балкану ово могло сматрати већ обичним.

У првом разговору са маршалом Рајха Герингом, пре рата са Југославијом, примио сам у погледу моје ваздухопловне флоте већ горе поменуте наредбе као и заповест да се југословенско ваздухопловство што је пре могуће искључи из борбе.

Појединости о спровођењу повереног ми задатка остављене су мени. Овом приликом сам и сазнао да ће у Штајерској против Југославије наступити II армија под генералоберстом Вајксом, да ће оклопна армија под генералоберстом фон Клајстом из Бугарске и делови XII армије (генералоберст фон Лист) такође из Бугарске оперисати против Југославије.

Приликом овога разговора било је речи и о томе да је један део Хрвата непријатељски расположен према држави Југославији и да се с тога ту може рачунати на мањи отпор. За сваки случај припремљена је за наступ једна армија у Штајерској. О појединим хрватским личностима није било говора у моме присуству.

Из ових разговора добио сам утисак, да се у Немачкој рачуна-ло са брзим сломом југословенског отпора, а један такав слом изгледао је врло важан са становишта немачких планова против Грчке. Није ми познато да се тада нарочито рачунало са пријатељским расположењем извесних кругова у југословенској армији према Немцима, такође се нису помињала никаква имена. Политички се оцењивао положај тако, да је приликом приступања Југославије тројном пакту, расположење у Југославији било за овај, и да је зато зацело један део становништва био незадовољан превратом од 27 марта. Стога се мислило да у Југославији не постоји јединствена воља за отпор. Преокрет од 27 марта, сматрао се акцијом млађих официрских кругова, који су били националистички оријентисани

./.

A 082716

H1496 - 0009

(већином авијатичари) и који су руковођени више својим темпераментом него размишљањем о последицама.

Свакако у Немачкој су углавном били изненађени преокретом од 27 марта. Познато ми је да је маршал Рајха Геринг увек био за пријатељску политику са Југославијом и да је нарочито са принцом Павлом гајио пријатељске везе. Сећам се да се Геринг љутио, што су кратко време пре тога либерални Југославији немачки авиони који су се тешко могли разликовати од наших због истоветности типова, што нам је задало тешкоће у ваздушној борби. Као доказ да се у Немачкој рачунало са трајним пријатељством с Југославијом, сматрало се код нас и то што је Југославија била једина држава, којој су приликом приступања тројном пакту дозвољене две посебне клаузуле које ни једној другој држави нису биле дозвољене.

Углавном може се рећи, да је за нас измењени преокрет у Југославији сматран у немачким круговима као сметња нашим већ припремљеним плановима и војном програму. Да ли су тада постојали већ фиксирани планови за рат против Совјетске Уније, није ми познато пошто су се ове ствари радиле у великој тајности. Моје приватно мишљење је да је рат против Русије могао да почне отприлике четрнаест дана раније, да је Југославија остала у тројном пакту. Брзи свршетак рата са Југославијом, доказао је, да овај рат није у већој мери сметао немачким плановима.

Сада се потсећам, да сам први пут чуо за могућност једног рата Немачке с Русијом, кад сам ~~ми~~ после преокрета од 27 марта у Југославији, изненада позван из Софије за Берлин. Маршал Рајха Геринг као и друга господа у генералштабу говорили су овом приликом о могућности једног таквог рата, као и о томе да су Руси појачали своје снаге на свом западном фронту и да Немци изграђују источни бедем.

Настављено 26 маја 1945 г.

После свршетка рата против Југославије, пошао сам из Беча у Софију. То је било истог дана кад је у Београду капитулирала југословенска војска. У Софију сам дошао са задатком, да извршим последње припреме за рат против Грчке. Овај рат сматрао се нарочито важним за Немачку зато што су се у Грчкој налазиле енглеске снаге и претила је опасност да би Енглези одавде могли бомбардовати румунске петролејске изворе што би тада за Немачку било катастрофално, јер су то били најважнији, заправо једини петролејски извори за нас, пошто се у оно време тек пројектовала изградња индустрије за синтетички бензин.

У Софији сам удесио да се VIII ваздухопловни корпус поново прегрупише према југу. Од три импровизиране команде (Арад - Грац - Беч) остали су само делови групе Беч на расположењу за рат с Грчком и у ову свршу су дошли у Бугарску. Групе Арад и Грац распуштене су после свршетка рата против Југославије, а њихове јединице употребљене на Западу.

Моја ваздушна флота састојала се дакле у ово време од VIII ваздухопловног корпуса под Фрајхером Рихтхофн и јединица из Беча којима сам ја непосредно командовао. Рихтхофн је имао јединице за блиску борбу (штуке и ловце), је углавном бомбардере који су требали да почну поморску борбу. Рат против Грчке почео је већ неколико дана после капитулације Југославије. Од копнених трупа оперисале су против Грчке: XII армија под фелдмаршалом фон Листом делови оклопне армије фон Клајста којима је такође командовао фелдмаршал Лист. Не могу се сетити од којих се јединица састојала војна група фон Листа, само знам да је ту била телесна дивизија. Телесном дивизијом "Адолф Хитлер" командовао је СС-дивизиски генерал Сеп Дитрих, V-ом планинском дивизијом генерал-мајор Рингел а VI планинском дивизијом генерал-мајор Чернер. Поменуте две планинске дивизије сачињавале су XVIII планински армиски корпус под командом генерала Беме. Ускоро после почетка рата капитулирала је грчка северна армија, а ускоро затим је и повлачење Енглеза. Моја ваздушна флота имала је јаче борбе код рупелског кланца. Вздушне борбе касније су се још појачале и постале жешће, јер су Енглези доводили све нове и нове снаге. У Грчкој су бомбардоване углавном луке (Пиреј, Солун, Волос), где су се налазили енглески бродови. Сами бродови остали су неоштећени. Додајем да је мојој ваздушној флоти у рату с Грчком припадао и XI ваздухопловни корпус под генералом Штудентом. Овај корпус састојао се од падобранских трупа и трупа за искрцавање из ваздуха и требало је да буде употребљен нарочито у операцијама против грчких острва. Прва падобранска операција изведена је, иза леђа Енглеза код Коринтског канала.

Искрцавањем на Криту и заузимањем острва руководио сам ја лично. У ово време није у грчким водама било немачких поморских снага, али с нама су колаборирали Италијански бродови са Додеканеза.

./.

A 082717

H1496 – 0010

Освајање Грчке извршиле су само немачке трупе, док су Италијани умарширали тек касније као окупационе трупе. Није ми познато које су то биле италијанске јединице. Мој генералштаб у Грчкој био је кратко време у Солуну, а онда у Атини. Из Грчке сам отишао ускоро после свршетка рата, и то 10 јуна 1941, и вратио се у домовину где сам се одмарао на десетодневном допусту у Глајхенбергу. Одавде сам 20 јуна 1941 отишао у Жежов у Галицији због учествовања у рату против Совјетске уније. У то време држало се грчко становништво предусретљиво према немачким трупама, иако ни један део није активно учествовао на нашој страни. Цивилно становништво није нигде тражило отпора и држало се мирно. Војници расутих енглеских јединица били су чешће сакривени код Грка, али то се по мом мишљењу, може мање објаснити политички, а више пословичним гостопримством. Није ми познато, да се са немачке стране већ унапред рачунало са сарадњом са Грчким политичким или војничким круговима. Као признање за држање Грка ослободио је Фирер све грчке ратне заробљенике. Прво отуђење између Грка и нас настало је због Италијана. Са грчке стране нам се пребацивало што смо довели у земљу Италијане које су Грци били раније победили, док Грци победу с наше стране нису сматрали понижењем за себе.

Већ у Грчкој знао сам да су припреме на истоку већ готове тј. да су већ врло напредовале, али да ли ће заиста доћи до рата са Русијом, нико тамо није тачно знао. Ја лично мислио сам да ће доћи до рата. Напротив, на пример генерал Боденшац, први ађутант Рајхсмаршала Геринга и лични фиререв пријатељ који је тада био на краткој посети у Грчкој, тврдио нам је да неће доћи до рата с Русијом, већ да су наше војне припреме на Истоку демонстративног карактера, да би се при преговорима с Русијом на овај начин вршио притисак. Не сећам се тачно да ли сам за време свој боравка у Глајхенбергу био званично обавештен о престојећем рату, али је сигурно да сам писмено о томе био обавештен тек у Жежову. Да ћу после допуста напустити службу у Жежову, знао сам већ кад сам отишао из Грчке. Кад сам напустио Грчку, напустио ју је отприлике у исто време и фон Рихтхофенов VIII ваздухопловни корпус и вратио се на освежење у Немачку. Уместо њега у Грчку је дошао X немачки ваздухопловни корпус са Сицилије под ваздухопловним генералом Гајслером XI ваздухопловни корпус остао је још неколико месеци на Криту.

У Жежову преузео сам команду над IV ваздухопловном флотом која се сад састојала из следећих јединица: IV ваздухопловног корпуса под генералом _____, V ваздухопловни корпус под генерлом фон Грајмом и I противавионски корпус под генералом Деслохом. Осим тога биле су ми потчињене и мање румунске, мађарске и словачке ваздухопловне јединице, али се не сећам ближих података о њима. У Жежову сам добио заповест о почетку ратних операција против Русије 20 јуна 1941 и то од ОКЛ (Врховне ваздухопловне команде). /тим како се више не сећам тачно хронолошког реда/

Прецизирам моје горње реченице-што сам по свршетку свог допуста у Глајхенбергу и пре доласка у Женов или одмах после тога био такође у Берлину на неколико сати. Ту је Хитлер лично примио једног за другим главнокомандујуће трију војних група против Русије, као и овима потчињене команданте армија и шефове флота. Овом приликом нисмо од Фирера добили никакве усмене наредбе, него је то била само кратка смотра најважнијих команданата, којима је фирер упутио по неколико речи и питао их за њихово мишљење о претстојећем рату тј. не о рату у целости него сваког појединца о његовом задатку. Мој задатак био је искључење руске авијације у погледу војне групе југ и борба с руском флотом у Црном мору.

22 јуна рано ујутру почео је рат, али већ у ноћи између 21 и 22 јуна тј. 22 јуна сасвим рано ујутру, док је још био мрак, бацили су моји пилоти неколико морских мина пред улаз ратне луке Севастопоља.

Ја и мој штаб остали смо отприлике десет дана после почетка рата још у Жежову. Касније, како се фронт помицао напред, преместио се и мој штаб прво у Кременц, затим у Виницу и најзад у Николајев.

Моја авијација сарађивала је с војном групом Југ којом је командовао фелдмаршал фон Рундштет. Ова војна група састојала се од три армије и то: на југу једна немачко-румунска армија под генерал-пуковником фон Шобертом, у средини једна немачка армија под пешадиским генералом фон Штилпнагелом (овој су припадале и неколико мађарских јединица),а на Северу једна немачка армија под фелдмаршалом фон Рајхенауом, осим тога једна оклопна армија под генералпуковником фон Клајстом. Нису ми познате мање јединице из којих су се састојале армије. Мој штаб имао је директни контакт само са штабом главнокомандујућег војне групе Југ фон Рундштетом и наравно са ОКЛ (врховна команда ваздухопловства) одакле сам примио наређења директно од Рајхсмаршала Геринга.

Шобертова армија наступала је у Молдавији и њен операциони правац био је десним крилом дуж Црног мора за Одесу и заокружавајући према средњем Дњепру; Штилпнагелова армија наступала је у источној Галицији и требала је да достигне преко Лавова простор јужно од Кијева ;

./.

A 082718

H1496 – 0011

Рајхенауова армија наступала је у простору Лублина и требала је да на левом крилу следи Штилпнагелову армију и стигне до Кијева.

Иза ње стајала је Клајстова оклопна армија са задатком да, кад пешадија пробије Сталињову линију, прође кроз тај отвор, идући пред Штилпнагеловом армијом, споји се са Шобертовом армијом. Целокупне снаге војне групе Југ требале су да се према плану састану на Дњепру.

Настављено 28 маја 1945 г.

За време операција војне групе Југ, ја сам командовао до краја свог боравка на Истоку тј. до августа 1942 само својом ваздушном флотом и зато не бих могао дати никакве нарочите податке о појединостима операција на копну.

Ваздухопловство није имало никаквих наређења за бомабдровање за рат неважних објеката или цивилног становништва и такође ми није познато ни да се то догађало. Могао бих врло мало да кажем о поступању с ратним заробљеницима и цовилним особама пошто ја као ваздухопловни командант с овим стварима нисам имао никакве директне везе. Није ми познато да ли је било наређења по којима рат на Истоку није требало водити по принципима ратног права, али сам свакако чуо да је с немачке стране било и повреда међународног ратног права.

Цивилно становништво у Украјини држало се у почетку врло резервисано према Немцима, утолико више јер су рачунали са повратком руских трупа. Касније је ова затегнутост мало попустила и односи између цивилног становништва и окупационих трупа били су сасвим коректни.

Веза и поступак с цивилима на окупираном подручју нису спадали у надлежност војске, него за то одређених државних комесаријата, којима је била потчињена цивилна управа и полициска служба.

Из ових разлога није ми из директног искуства ништа поближе познато о поступању с цивилима. Чуо сам да се говори да су се према цивилима дешавали преступи против ратног права, али колико ја знам, само према Јеврејима. Поближе ми није ништа познато, само толико да су Јевреји били скупљени у гета и чуо сам да су неки од њих побијени. Касније сам чуо и да су полициске власти употребљавале аутомобил за загушивање отровним плином за уништавање цивила и то наводно у Пољској. Нисам испитивао да ли ове вести одговарају истини, јер за то нисам био надлежан, а нисам ни имао никакве могућности за то.

После битке опкољавања код Умана, пролазио сам кроз крајеве где је било врло много совјетских ратних заробљеника, око 250.000.- и сам сам видео да су људи гладовали и патили. Али ово није било због намерне нечовечности, него зато јер се за кратко време није могла организовати исхрана за тако изненађујући високи број ратних заробљеника.

У августу 1942, у време кад су управо спровођене припреме за напад против Стаљинграда, изненада сам опозван с мог досадашњег положаја. У то време био сам у Мариопољу. Команду над мојом ваздушном флотом преузео је генерал фон Рихтхофен, а ја сам отпутовао код Рајхсмаршала Геринга чији је штаб тада био у Роминтену.

Он ми је саопштио мој опозив, опростио се са мном с неколико пријатељских речи и послао ме даље фиреру чији је главни стан био у Виници.

Фирер ми је саопштио да ми поверава XII Армију на Балкану и да ми у овом својству изнимно даје и једну политички улогу, јер претпоставља да ја – као један Аустријанац на високом војничком положају – имам извесно знање и искуство у опхођењу са страним народима. То је стварно била изнимка, да се једном генералу поверавају и политички задаци, јер иначе је важило као принцип да се генерали имају држати сасвим по страни од политике.

Овом приликом фирер ми није дао никакве ближе инструкције а нисам ни могао заузети никакав став према овим питањима, јер ми је тадашње конкретно стање на Балкану било врло мало познато. У сваком случају стекао сам из Фирерових речи утисак да он није задовољан са стањем ствари на Балкану. После овог пријема вратио сам се још једанпут у Мариопољ, спаковао своје ствари и отпутовао у Солун, где је било моје седиште као главнокомандујућег XII Армије. Пре мене XII армијом командовао је фелдмаршал фон Лист, али он је већ два месеца био на допусту, а замењивао га је генерал пионира Кунце.

Како сам хтео да се тачно упознам с приликама на Југоистоку подузео сам одмах из Солуна једно кружно путовање по мом подручју које трајало око четири недеље.

Најпре сам разговарао у Атини са италијанским командантом армије Гелосом и тамошњим немачким генералима. Мој општи утисак је био да је наша сарадња са Италијанима сувише лабава и то је стварало тешкоће. Грчко становништво било је у то време још сасвим мирно, али су се

./.

A 082719

H1496 - 0012

ипак већ дешавали атентати на железнице, које су аранжирали Енглези. Такође су расле и привредне тешкоће, јер је драхма почињала да пада. За савлађивање привредних проблема у Грчкој је нешто касније постављен као изванредни опуномоћеник министар Нојбахер.

У Бугарској сам са краљем Борисом имао један дужи разговор али је то ипак била више посета из учтивости. Он је нарочито инсистирао на побољшању односа између Румуније и своје земље и наглашавао да он ни-како нема намеру да нападне Турску.

У Скопљу сам посетио бугарског команданта армије Бојдева и у Нишу команданта корпуса генерала Николова. Моји разговори са њима би-ли су чисто војничке природе, јер је у оно време у овим крајевима владао ред и мир.

У Београду сам разговарао с тамошњим немачким функционери-ма и то: с командујућим генералом Бадером и његовим штабом, с вишим СС - и Полицајфирером Мајснером, с Обергрупенфирером и генералним конзулом Нојхаузеном и послаником Кранцлером. Из ових разговора сам стекао утисак да немачка управа у Србији није довољно јединствена, него је много више била расцепана, јер је сваки од поменутих функционера добијао наређења директно од своје највише претпостављене власти из Берлина и ствари ни-су биле довољно координиране. Извештен сам да у Србији влада мир и де-шавају се само појединачне борбе с Дражом Михајловићем и његовим једини-цама без нарочитог значаја. О партизанском устанку тада још нисам ништа сазнао.

Касније сам разговарао с генералом Недићем, српским минис-тром претседником. Иначе овом приликом нисам дошао у додир с другим срп-ским личностима. Недић се тужио да је његов положај врло тежак и да сви галаме на њега, а сваки захтева од њега нешто друго, а свима не може удовољити. Предложио да је да се њему и његовим органима препусти убира-ње континуитета хране и остале робе за немачку привреду, јер он боље по-знаје прилике него окупационе власти, које раде превише шематски, и зато би постигао и повољније и праведније резултате. Недић је говорио и Ми-хаиловићевом покрету и изјавио да су широке народне масе, а нарочито се-љаци, уморни и пре свега хоће мир, јер су их окрутност рата и сви доцни-ји догађаји већ превише исцрпели и зато би хтели да крај рата и повла-чење окупатора из земље дочекају у мирном раду. Најзад ме је генерал Недић молио да утичем да се концентрациони логор "Сајмиште" по могућнос-ти премести негде на друго место, јер присуство логора у највећој бли-зини Београда преставља стално изазивање за становништво.

Мој разговор с Недићем трајао је око два сата и вођен делом на француском језику и делом посредством једног српско-немачког тумача.

Из Београда сам одлетео у Загреб, где сам водио разговоре са немачким генералом у Хрватској Глајзе - Хостенауом, немачким посла-ником Кашеом, италијанским генералом (име сам заборавио), поглавником Павелићем, маршалом Кватерником, министром иностраних послова Лорковић-ем, министром рата, шефом генералштаба и још неколико генерала (имена сам им заборавио).

Генерал Глајзе - Хостенау, такође бивши аустријски официр, кога сам од раније познавао и имао много поверења у њега, дао ми јасну слику о приликама у Хрватској која се је потпуно слагала са мојим влас-титим каснијим утисцима. Он ми је наиме саопштио да је поглавников ре-жим базиран само на једном сасвим танком слоју и неомиљен у народу. Још омрзнутији су Италијани који су и довели поглавника у земљу. Усташе, који тада још нису били никаква војничка формација него пре партиска ми-лиција, такође су непопуларни у народу, нарочито због свог бруталног поступка.

Посланик Каше судио је прилије у Хрватској више оптимистич-ки и био је мишљења да се тешкоће могу приписати само још новом стању и да ће се режим постепено консолидовати.

Мој разговор с поглавником Павелићем био је врло кратак и није садржавао ништа битно. Према њему нисам имао поверења, јер сам га сматрао експонентом италијанских интереса.

Мој разговор с маршалом Кватерником био је много дужи и непосреднији, јер сам са њим заједно служио у аустро-угарској војсци и имао поверења према њему као према старом другу. Мој утисак је тада био да је заправо он најактивнија и најрепрезентативнија личност у Хрватској, а не Павелић.

Кватерник ми је обећао да ће евакуисати логор "Сајмиште". С њим сам разговарао иначе о разним политичким и војничким питањима, наиме о реорганизацији домобрана и препоручио сам да се под оружјем држе мањи континуитети а не мобилишу бивши резервисти из старе југословенске војске.

./.

A 082720

H1496 – 0013

Критиковао сам зверства против српског становништва у Хрватској као меру која спречава консолидовање и будуће уређење Хрватске. Кватерник је делимично признавао злочинства, али је ипак одбијао одговорност за иста и приписивао је више свом сину, тада шефу хрватске полиције.

С Лорковићем није било никаквих интересантних разговора, више посета из учтивости. Са осталим хрватским генералима расправљао сам чисто војничка питања.

Хтео бих још да споменем да ми је у приватном разговору са истима, међу којима су многи били бивши аустријски официри, речено да би они више волели немачку окупацију у земљи него Павелићев режим и усташе, који би се с временом могли учврстити. Окупација би била зато боља што би она трајала до краја рата а онда би Хрвати могли да уреде своју земљу по властитом нахођењу.

Додајем још накнадно да су бугарске трупе у Србији вршиле службу окупационих трупа и требале ту да остану до краја рата. И ми смо званично називали ове јединице бугарским окупаторским корпусом у Србији. Бугарске трупе стајале су под бугарском командом, само је бугарски командујући генерал у Србији у тактичком погледу био потчињен немачком командујућем генералу.

Спомињем још да сам приликом мог боравка у Београду говорио и са именованим немачким функционерима о Дражи Михаиловићу и његовом покрету. Ту сам сазнао да је он био генералштабни официр у ранијој југословенској војсци, и да га је краљ именовао министром рата као и да се његов штаб састоји углавном од активних официра из раније југословенске војске. Даље сам сазнао да Дража Михаиловић не држи своју организацију нарочито чврсто и с много маште назива своје мале јединице дивизијама и слично, и води их као да су то пуни одреди. Даље сам сазнао да су у то време и Енглези имали код њега своје официре за везу и снабдевали га ваздушним путем, нарочито радио-станицама и медикаментима као и експлозивом. Најзад сам чуо и то да цивилно становништво не учествује у Михаиловићевом герилском рату, него му само присилно даје храну и врши курирску службу.

Све ове информације пружале су слику о томе да Михаиловић нема подршке у народу и да га потпомаже само један мали део.

Овом приликом ми је стављено до знања да су јединице Недићеве српске државне страже непоуздане и скоро неће да се боре против Драже.

Настављено 29 маја 1945

Желим да данас свој исказ почнем с примедбом да сам за време овог рата око 30 пута био примљен код Фирера и око 20 пута код Рајхсмаршала Геринга. Већином су то биле сасвим кратке посете и често с другим генералима на сличном положају. Највећим делом расправљала су се војничка питања. Како немам својих забелешки код себе, могуће је да се неких појединости тачно не сећам и заборавим нешто споменути. Исто важи и за моје врло бројне разговоре са другим војним и политичким личностима. У току ратних година имао сам такође разговоре наравно врло често и данас понешто већ и заборављам.

У вези с мојим јучерашњим исказом пада ми накнадно још на памет и следеће:

Приликом моје горе споменуте информативне посете у Београду сазнао сам да су Немци у оно време у Фрушкој Гори водили једну војну акцију против партизана који су се ту налазили. Немачке трупе из Србије послате су тамо. Партизани су ометали радове око жетве и угрожавали једно складиште бензина у Фрушкој Гори.

Немачка акција није имала успеха, јер су се партизани крили у шумама и у кукурузу.

На овом путу, у Загребу сам сазнао од Глајзе-Хостенауа да сељаци у Хрватској не дају предвиђене контигенте животних намирница због чега настају тешкоће у исхрани становништва. И од државног секретара министарства рата, хрватског генерала Бегића, чуо сам о помањкању животних намирница код домобранских трупа, и он ме је молио да омогућим слање животних намирница из Немачке.

Познато ми је да су Бремену, пре него што сам ја као командант армије дошао на Балкан, у Србији примљена четири командујућа генерала и то: Беме, Данкелман, Шредер и Бадер; последњи је био на том положају кад сам ја дошао на Балкан. Оз овог честог мењања примећује се недовољна стабилност немачке управе у Србији.

После мог горњег информативног путовања вратио сам се у Солун, где сам провео неколико дана, а затим отпутовао код Фирера ради подношења извештаја.

./.

A 082721

H1496 – 0014

Изнео сам му своје утиске и учинио и конкретне предлоге. Тако сам саопштио да је по мом мишљењу распарчавање Југославије пре свршетка рата и са неколиког становишта било погрешно и пре свега мора довести до тешкоћа у Хрватској. Зато би било боље да је читава југословенска територија до краја рата сматрана јединственом окупационом зоном. Али пошто је хрватска држава већ била ту, препоручио сам да се утиче да она своју политику постави на ширу базу, наиме не само на усташе, него и на шире народне слојеве, као и да ли да се привреда у Хрватској - која се врло рђаво развијала - консолидује; најзад, да се морају средити војничка питања у Хрватској, нарочито да би и сувише велики број домобрана требало отпустити. Подвукао сам да брутално држање усташа према Србима у Хрватској претставља врло тешко оптерећење будућих односа у миру између ова два народа и на Балкану уопште, и да би зато хрватској влади требало скренути пажњу да се овакво држање према Србима промени.

За Србију сам тражио уједињавање службених путева на тај начин што би сва наређења долазила командујућем генералу у Србији, а он би их координирајући достављао разним немачким установама. Будући да је становништво у Србији у ово време било мирно, изјавио сам да би ово држање требало наградити ублажавањем немачког режима у Србији. У односу на Грчку реферисао сам о врсти сарадње с Италијанима и о привредним питањима, нарочито о инфлацији драхме.

Кад је саслушао мој извештај, Фирер је изјавио да се пре почетка рата на Балкану обавезао Мусолинију, да Немачка има основни интерес за дунавски промет и слободни привредни промет између Немачке и држава на Југо-истоку, али да иначе јужно од Драве и на доњем Дунаву не постоје никакви немачки политички интереси. Немачка ће се после склапања мира одмах повући са овог простора и немачка нема ништа против тога да ово подручје сматра италијанском политичком интересном сфером.

И Италијани би такође на појединим местима имали учествовати у акцијама чишћења против партизана.

Павелић је одобрио Фирерова излагања, али је захтевао да немачким трупама командује немачки генерал који ће бити именован за Хрватску, а не командујући генерал у Србији. Истовремено је молио да 369 дивизија, која се састојала од немачког вођства и хрватског људства и заправо баш требала да буде послата на Исток, буде премештена у циљу овог чишћења у Хрватску.

Тим је разговор у битности био исцрпљен и ја сам се поново вратио у Солун.

Ускоро затим добио сам наређење да извршим припреме за намеравану акцију чишћења. Трупе су углавном требале бити узете из Србије и то 7 СС дивизија "Принц Еуген", као и делови дивизија 704, 714, 717 и 718. Овима су као појачање требале доћи још 369 дивизија из Аустрије и 187 дивизија исто из Аустрије. 187 дивизија била је непокретна дивизија на обуци која је могла бити употребљена само као окупационе трупе. У ово време командовао је дивизијом "Принц Еуген" СС групенфирер Флепс, 704 не сећам се ко, али ускоро затим постао је њен командант генерал фон Лудвигер, који се сад налази у овом логору. Команданата дивизија 714, 718 више се не сећам, исто тако ни 717, али 718 командовао је ускоро затим генерал Киблер. 369 дивизијом командовао је генерал Најдхолд, 187 генерал Браунер. Најдхолдов шеф генералштаба био је у ово време пуковник Бусман.

Од хрватских јединица које су требале учествовати у акцији чишћења, сећам се 2 и 3 планинске бригаде, али сам имена команданата заборавио.

И са италијанске стране требало је да учествује једна дивизија чијих се података такође не сећам. Све ове јединице нису требале наравно оперисати истовремено, него сукцесивно, почињући са севера, чистити партизанско подручје.

Свима овим трупама као главнокомандујући за намеравану операцију требало је да командује немачки генерал Литерс. Он је требао да води и последње појединости о операцијама са хрватском и италијанском командом. У циљу споразума о италијанској акцији против четника, разговарао сам отприлике у децембру 1942 са италијанским генералом, главнокомандујућим II италијанске армије, Роатом у Загребу. Али овај разговор је остао прилично безуспешан и затим је следио други 3 јануара 1943 у Риму под претседништвом маршала Кавалеро и учешћем шефа генералштаба Амброзио и генерала Роата. Овде је решено да ће једна италијанска дивизија учествовати у акцији чишћења против партизана (на простору Бихаћа), као и у акцијама чишћења на простору Дрвар - Ливно с две дивизије.

./.

А 082722

H1496 – 0015

Истовремено су Италијани требали провести и акцију чишћења против четника на подручјима која су они (Италијани) окупирали. Овај уговор је одобрио и Мусолини. На основу таквог стања ствари нова Хрватска успостављена је по италијанским жељама. Из ових разлога не може он - фирер - водити према Хрватској никакву начелно промењену политику.

Даље је изјавио да и он такође не жели да мења своју досадашњу политику према Павелићу, јер има поверења у њега, и предвиђа да ће све садашње тешкоће у Хрватској бити пребројене. У војном погледу признао је да се Немачка мора више бринути за ствари у Хрватској, али да би сувише енергичан наступ довео до неспоразума са Италијом.

У погледу Србије фирер је кратко одбио мој предлог да се сва наређења скупљају код командујућег генерала у Србији, а моје остале предлоге примио је на знање не изражавајући своје гледиште. Уствари, имао сам дакле врло мало успеха са својим предлозима. Овом приликом нисам добио друге инструкције, али из промена које су настале после моје аудијенције, видео сам да су кратко време после тога смењена с дужности оба Кватерника у Хрватској. Верујем да се у погледу млађег Кватерника ово догодило на немачку интервенцију.

После ове аудијенције вратио сам се у Солун и посветио се својој нормалној дужности. Али већ после отприлике три недеље позван сам поново код фирера истовремено с поглавником Павелићем.

Прво сам подено фиреру кратак извештај који није садржавао неке нарочите моменте и углавном се кретао око радова за утврђивање Крита.

Пријему Павелића и разговору између њега и фирера присуствовао сам као слушалац. То је било у октобру 1942. Фирер је распитивао Павелића о стању у Хрватској. Павелић му је описао положај прилично оптимистички, али је одмах захтевао оружје и храну за своје трупе.

Фирер му је открио да он стање у Хрватској не сматра повољним и нарочито је указао на то да у извесним деловима Хрватске, које је Италија окупирала, Италијани држе само неке утврђене положаје, док великим подручјима владају четници које Италијани толеришу и активно помажу. Исто тако изгледа да је у осталим деловима Хрватске стварна моћ у рукама партизана. Ове прилике су за Хрватску као и за немачке интересе на Балкану врло непожељне и морају бити отстрањене. Фирер је предложио Павелићу да би он послао немачке трупе у Хрватску које би заједно са хрватским трупама очистиле земљу од партизана, а истовремено ће он захтевати од Италије чишћење четничких територија. Ако Павелић жели, могу немачке трупе и даље остати у земљи, али би Фиреру било милије, да се одмах после акција чишћења врате, јер су му потребни на другом месту. Даље више нисам имао никаквог посла с овом првом офанзивом против партизана и четника (код нас је она имала тајни назив "Вајс 1") јер њом нисам директно командовао.

Уствари Италијани су учествовали на уговорени начин у акцији против партизана, али против четника су поступили сасвим површно, на појединим територијама нису уопште предузели. Познато ми је да су четници добијали од Италијана оружје, плате и храну, што је касније наводно било обустављено.

./.

A 082723

H1496 – 0016

Настављено 31 маја 1945.

После горе поменутих припрема, које су се вршиле од октобра 1942, ОКВ је у месецу децембру 1942 ступила у преговоре с италијанским врховном командом у циљу чвршћег обухватања акција на Балкану, у првом реду због одбране од евентуалних енглеских искрцавања. У овим преговорима нисам лично учествовао, али ОКВ (Врховна команда) ме је концем децембра 1942 известио о резултату. Према томе именован сам 1 јануара 1943 главнокомандујућим Југоистока а мени потчињене немачке јединице скупљене под називом "Хересгрупе Е" (војна група Е). Ова војна група обухватала је исте јединице које су већ у саставу биле раније XП. армије, а о којима сам већ говорио.

Осим тога биле су ми још потчињене: XI. италијанска армија (командант генерал Векиарели) у Атини, XII. италијанска армија на Додеканезу (командант генерал Кампионе) као и II. бугарски корпус у Тракији (командант генерал Трифунов). Надаље ми је стављено у дужност вођење координације с италијанским армијама у Албанији, Црној Гори и Далмацији - Западна Хрватска. Података о овим јединицама не сећам се, али од Родоса до Ријеке било ми је потчињено 35 италијанских дивизија. У циљу ове координације измењени су и официри за везу и код Векиарели-а коме су немачке трупе у Грчкој биле директно потчињене, постављен је један читав немачки штаб. Оваквом ужом сарадњом и нарочито помоћу официра за везу могла је немачка војна сила, а и ја лично, први пут поближе упознати прилике на подручјима под италијанском окупацијом, пошто су дотада Италијани све то крили од нас. Тако смо најзад сазнали да се на подручју којим командује генерал Роата налази много четника које Италијани потпомажу и који оперишу по италијанским упуствима. Четници су били многобројни нарочито јужно од Мостара. Појединости о поступању ових четника са становништвом из овог времена ми нису познате, само сам једанпут чуо о једном великом крвопролићу, које су четници извршили над муслиманским становништвом.у Фочи.

У погледу Црне Горе сазнао сам да се у то време Драже Михаиловић налазио у Колашину са својим штабом под италијанском заштитом као и да се број четника у Црној Гори под италијанском заштитом ценио у ово време на око 20.000 људи. Сви ови четници нису важили као припадници Драже Михаиловића, него је и било и т.зв. "Зелених кошуља" т.ј. црногорских сепаратиста који нису били уз Дражу. Најзад сам сазнао да је италијанска моћ у Албанији врло слаба, што нас је изненадило и да се мир у земљи само донекле може одржати и то само помоћу италијанског новца.

15 јануара 1943 почела је наша офанзива (Вајс 1.). Цело ово време био сам у Солуну, осим једне кратке посете у Загребу, непосредно пред почетак офанзиве, којом приликом сам први пут лично извршио смотру 369. и 7-СС дивизије "Принц Еуген".

Офанзива је била овако замишљена:

Једна италијанска дивизија требала је да напредује са северо-истока према цести Карловац-Бихаћ. Истовремено је 7.СС-дивизија "Принц Еуген" требала што је могуће брже од Карловца избити на цесту изнад Бихаћа и састати се с једном колоном која је с истока преко Босанског Петровца такође имала што је могуће брже да напредује. У тако образованом обручу требала је 369. дивизија, појачана Хрватима, да надире с простора Петриња и јужно одатле.

Операција је успела само малим делом. Због јачих разарања цесте јужно од Карловца, 7. СС-дивизија је врло лагано напредовала, 369. див. претрпела је у војој првој борби локални неуспех. Тако се догодило да су се партизани највећим делом извукли из обруча поневши собом и своје рањене и мртве. Бараке с храном и материјалом највећим делом су биле заплењене. Заробљеника је било само мало, јер није дошло до опкољавања.

Прва офанзива (Вајс 1) свршила се отприлике око 20 фебруара.

За време ове офанзиве генерал Роата је замењен генералом Роботи-ем. Са Роботи-ем сам се састао у Београду почетком фебруара 1943. Овом приликом смо говорили о претстојећој другој офанзиви која је требала да се састоји од две акције и то: "Вајс П." то је образовање обруча од немачких и хрватских снага, које су требале надирати од Бихаћа преко Дрвара према Ливну; друга група, која је требала да надире од Јајца преко Горњег Вакуфа у правцу Раме; трећа група која је требала од Сарајева преко Коњица да дође усусрет другој. Најзад су Италијани требали с две дивизије из Далмације ићи према Ливањском пољу и својим гарнизонима затворити долину Неретве у простору Мостара и северно одатле. Истовремено "Вајс III" то је разоружавање свих четника јужно од Неретве,само од стране итал.снага које су ту стајале.

A 082724

H1496 –0017

Роботи ми је предложио да ми наместо две италијанске дивизије стави на расположење одговарајући број четника под вођством италијанских официра да учествују у овој офанзиви. Одговорио сам на то да се према Фиреровом наређењу мора пуцати на свакога ко не носи италијанску униформу. У подухвату "Вајс III" Роботи је изјавио да не зна ништа.

Око 20 фебруара почела је акција "Вајс II" која је у битности протекла по плану, само је трајала дуље времена него што је било предвиђено.

Колона, која је ишла од Горњег Вакуфа према Рами, претрпела је на планинском седлу јужно од Горњег Вакуфа један осетан ударац. И у простору седла Иван планине и североисточно одатле дошло је до кризе и једно немачко одељење је одбачено у Јабланицу где је заједно с Италијанима и четницима који су се ту налазили било неколико дана опкољено. Овом приликом између немачких трупа и четника није дошло ни до каквог конфликта, јер су се и једни и други борили против партизана а и италијанске трупе су се налазиле између њих. Оваква ситуација настала је као последица борбеног стања. Посматрана у целости офанзива "Вајс2" имала је само мањег успеха. Заокруживање није успело. Акцију "Вајс 3" Италијани уопште нису ни водили.

За време акције "Вајс 2" боравио сам у Солуну, само сам се једанпут, приликом једног пропутовања авионом, задржао један сат у Ливну код генерала Флепс-а.

"Вајс 2" свршила се отприлике крајем марта.

Заробљени партизани су као ратни заробљеници отпремљени у логор у Доњој Штајерској, где је још пре почетка прве офанзиве припремљен логор за отприлике 60.000 људи. Није ми познато ништа поближе о томе, јер се тиме бавио генерал Глајзе-Хорстенау.

При крају офанзиве "Вајс 2" упутио сам ОКВ-у један меморандум у коме је било битно следеће: Прилике у Хрватској не могу се средити војним мерама, јер после повлачења немачких трупа из појединих области ту настаје опет старо стање, тако да се земља не може умирити. Хрватска држава морала би омогућити консолидовање администрације увођењем једног другог политичког курса, јер ћемо иначе морати ту стално држати немачке трупе. Препоручио сам да се усташе удаље а ослонац будуће хрватске владе постави на далеко ширу базу.

Знам да је ОКВ упутио мој меморандум рајхсминистру Рибентропу, али никад нисам добио одговор на њега.

Додајем још да сам после мог разговора с генералом Роботием, о коме сам већ говорио, упутио такође један меморандум.ОКВ-у и то у следећем смислу; Италијански генерали на Балкану воде друкчију политику него што је она коју је Мусолини званично објавио и заступао према нама. Изгледа да је политика италијанских генерала чисто ројалистичка и иде за тим да створи сарадњу с југословенским монархистичким круговима, која би кад нестане фашизам у Италији а Немачка се повуче са Балкана, требала да створи темељ за сарадњу краљевске Италије с Југославијом. У свом меморандуму сам молио да се на меродавном италијанском месту поради на томе да се овакво размимоилажење доведе у склад са званичном немачко-италијанском политиком.

На овај меморандум добио сам одговор од фелдмаршала Кајтела у коме ми је кратко препоручивао да се и надаље понашам предусретљиво према италијанским генералима и да учвршћујем сарадњу.

У осталим деловима Балкана није се у ово време догађало ништа нарочито значајно осим тога што смо се сви више плашили енглеског искрцавања и што сам зато био нарочито запослен потребним противмерама. У међувремену се и у Грчкој развијао партизански рат и то углавном на Пелопонезу, а затим дуж пруге Атина-Лариса. Борбу с грчким партизанима водиле су у почетку италијанске трупе без нарочитог успеха. Кад је на Пелопонез дошла као појачање I. немачка оклопна дивизија, наступио је на њеном подручју и без борбе опет мир, док су се немири на другим местима продужили.

У Грчкој је било у ово време различитих устаничких група. Највећу међу њима водио је ЕЛАС. Ову групу Немци су сматрали комунистичком. Она се налазила углавном на Пелопонезу и северно од Атине.

После ове била је највећа група пуковника Церваса у Епиру, коју су важили као националисти и борили се против Немаца и Италијана, али с Еласом нису колаборирали, него су се тукли међусобно. У најсевернијем делу Грчке бориле су се слабије националичстичке снаге, како против ЕЛАС-а који је ту наступао тако и против бугарских партизана који су у то време надирали и били такође националистички настројени. Неки од ових грчких националиста на северу борили су се понекад и на немачкој старни. У Халкидику су се борили националисти и ЕЛАС без туђег учешћа.

A 082725

H1496 - 0018

Грчка влада која је била пријатељски расположена према окупационим властима, образовала је евзоне као полициске батаљоне. Ови евзони борили су се сами или заједно с немачко-италијанским јединицама против ЕЛАС-ових трупа.

Кад је завршена офанзива "Вајс 2" почеле су са немачке стране одмах припреме за следећу офанзиву познату под називом "Шварц".

За ову офанзиву придодата је снагама, које су учествовале у ранијим офанзивама, још и I планинска дивизија из Русије. Командант јој је био генералмајор фон Штетнер.

Већ је раније било уговорено с Италијанима да ће за ову офанзиву дати пет дивизија. Осим тога требала је доћи и једна непотпуна бугарска дивизија. Хрвати нису уопште учествовали у овој офанзиви, јер се операционо подручје налазило изван Хрватске.

Настављено 1 јуна 1945.

Пре него што је почела офанзива "Шварц", послала је ОКВ у Србију руски заштитни корпус од отприлике 6000 људи, који је углавном био састављен од руских емиграната из различитих земаља, а највећим делом из саме Југославије. Овим корпусом су командовали Руси и то на челу је стајао генерал Штајфон, такође Рус, који је био непосредно потчињен немачком командујућем генералу у Србији. Овај корпус је био у источној Србији, источно од Пожеревца и имао задатак да штити пре свега рудник бакра Бор и дунавску пловидбу коју је у то време угрожавала Калабићева четничка група. Овај корпус остао је у Србији до евакуисања Србије и оперисао је касније и јужније, заједно са немачким трупама.

У Хрватској је као појачање доведен 69. резервни корпус односно његова команда, пошто је генерал Литерс са својим трупама оперисао много јужније и није се више могао бринути за осигуравање северне Хрватске. 69-им корпусом командовао је генерал Аулеб. Њему је била потчињена 187. дивизија, немачке трупе за осигуравање железница у Хрватској и хрватске трупе северно од Саве.

Отприлике у исто време наредио је Рајхсфирер СС-Химлер да се образује нова СС-дивизија у Босни, названа "Ханџар" дивизија. Командно особље ове дивизије били су Немци, а људство је било прикупљено од босанског становништва. Коначно формирање ове дивизије извршено је тек касније, не бих могао рећи ништа поближе о томе. Ова је дивизија требала са дивизијом "Принц Еуген" да сачињава један СС-корпус.

Операција "Шварц" почела је, колико се сећам, отприлике почетком маја 1943. Циљ операција био је уништење партизана и четника у простору између Чехотина и Таре до Колашина. Наступ је трајао око десет дана, сама операција око три недеље.

За време читаве операције био сам у Солуну и дошао сам само на један дан у Сарајево код генерала Литерс-а и у Фочу код генерала Киблер-а. Приликом наступања дошло је до несугласица између италијанских трупа и дивизије "Принц Еуген" у Херцеговини, јер Италијани нису хтели да дозволе пролаз. Најзад су Италијани попустили. Због спречавања оваквих несугласица посетио ме је у ово време у Солуну италијански командант армије Пирцио Бироли и стварно су све разлике уклоњене.

Трупе за акцију "Шварц" биле су, колико се сећам, овако распоређене: код Андријевице и Пећи 1. планинска дивизија; десно од ње Бугари из армије Бојдева; даље десно отприлике од Санџака италијанска дивизија "Таурињенце"; затим, мислим, један део 104.дивизије; од Горажде 369. дивизија; западно од Фоче 118. дивизија; отприлике на извору Чехотине 7. СС- "Принц Еуген" дивизија и одавде до близу Андријевице четири италијанске дивизије.

Операција је почела надирањем јужног фронта коме је затим требао да следи источни фронт, док је северо-западни фронт требао да се затвори у кланцима Таре, Пиве и Чехотине.

Прва планинска дивизија продрла је у Колашин где је наишла на Италијане. Михаиловић није био ту, али нам је успело заробити Ђуришића који се налазио под италијанском заштитом. Због тога је дошло до сукоба с Италијанима и с обе стране су потегнуте машинске пушке. Италијани су најзад попустили. Ђуришић и неколико стотина заробљених четника транспортовани су у Немачку. Иначе није нам успело заробити четнике, јер су их Италијани очевидно пропустили. Напад са истока наишао је на јак отпор, али је лагано напредовао. Истовремено су код 369. и 118. дивизија уследили врло јаки покушаји пробоја од стране партизана, 7. СС-дивизија морала је са својим деловима пожурити 118-тој у помоћ. Најзад је уз велике губитке успело заокруживање фронта. У међувремену су се 1. планинска дивизија и италијанска дивизија

A 082726

H1496 – 0019

"Тауриненце" полако пробијале до ушћа Таре и Пиве. Нов снажан партизански покушај пробоја преко доње Чехотине могао је бити заустављен само пребацивањем снага од Горажде и Фоче помоћу аутомобила на запад. Борбе су биле изванредно оштре, трупе су јављале слажући се све у томе да су то њихове најтеже борбе за време целог рата. Поред тога било је врло тешких штрапаца и тешкоћа због невремена и хладноће. Најзад је партизанима успело да се пробију на запад. Резерве које су доведене партизани су предухитрили и знатан број партизана дочепао се слободног терена. Губици партизана у овој офанзиви рачунали су се код нас отприлике 10.000 мртвих, урачунавши и жртве спидемије тифуса. Наши губици били су отприлике 3.500 мртвих, без Италијана. Читава акција свршила се отприлике концем маја 1943 г.

Како ми је сад усмено саопштен садржај једног телеграма ГЕнерала Роате италијанској врховној команди (560) од 12 јануара 1943, изјављујем да сам у Риму с Роатом имао само једну конференцију о којој сам већ говорио. Овом приликом није ми од стране Италијана понуђена сарадња с четницима, него сам остао при захтеву да се они разоружају. Зато ми такође није разумљив даљи садржај телеграма.

Понуду за сарадњу са четницима учинио ми је тек касније генерал Роботи, о чему сам такође већ дао исказ.

У време припрема за офанзиву "Шварц" прешле су немачке трупе западну обалу Неретве отприлике задњих дана месеца априла 1943. Притом је дошло до несугласица с Италијанима који нису хтели да дозволе пролаз трупама, али су најзад попустили. Италијани нам нису дали да пређемо зато што су они ову територију сматрали искључиво својим подручјем и зато што су се баш овде налазиле велике трупе четника под италијанском заштитом што су нам Италијани хтели да затаје.

Познато ми је да је у то време код Драже Михаиловића била једна енглеска војна мисија. Верујем да је то морало бити познато и Италијанима. Исто тако сам мишљења да енглеској мисији нису могли бити непознати односи између четника и Италијана, утолико мање јер се радило о великим масама четника и пошто је на пр. у Колашину, где је једно време био Дражин штаб с енглеском мисијом, било и Италијана. По мом мишљењу, покушавали су италијански генерали на Балкану - без Мусолинијевог знања - преко талијанског двора да ухвате везу с Енглеском. Притом су се изгледа служили и Михаиловићевим везама с Енглезима. -

Обавештајну службу у мом штабу водио је пуковник Пфаферот, доцније потпуковник Беле, затим пуковник фон Харлинг и на крају потпуковник Варнсдорф.

Иначе на Балкану су постојале две паралелне немачке обавештајне службе. Једна врховна војне команде и друга мог штаба. Свака од ових служби радила је засебно и није стајала ни у каквом међусобном контакту. Али Врховна војна команда (ОКХ) саопштавала је мом штабу резулатате своје обавештајне службе, уколико је то сматрала потребним. -

Кратко време после свршетка акције "Шварц" премештене су немачке трупе са ове територије у Грчку и Босну, највећим делом у Грчку. Ово је било потребно зато што је Грчка била врло јака угрожена с мора, а у Грчкој није било довољно трупа. Подручја у Црној Гори, Херцеговини и Санџаку запосели су и управљали њима и даље Италијани. У Грчку су премештене 1. планин ска дитизија, 104. и 117. ловачка дивизија, док су 7. СС-дивизија "Принц Еуген" и 118. дивизија премештене у Босну.

У току месеца јуна дошло је до деобе војне групе Е у две војне групе и то: војна група Ф у Београду под фелдмаршалом фон Вајксом и војна група Е под мојом врховном командом. Од овог времена нисам био више главнокомандујући Југоистока него фелдмаршал фон Вајкс. Ја сам отада командовао само немачким трупама у Грчкој као и италијанским и бугарским трупама које су се ту налазиле и био сам непосредно потчињен новом главнокомандујућем Југоистока, фон Вајкс-у. Од овог времена па до повлачења из Грчке (септембар 1944) нисам имао ништа заједничко с приликама у Југославији, само сам два пута по неколико дана заступао фон Вајкс-а кад је овај био на допусту или на службеном путу. То је било о Божићу 1943 и у пролеће 1944. Тада сам био неколикондана у Београду, али се није десило

A 082727

H1496 – 0020

ништа значајно. На Ускрс 1944 доживео сам у Београду енглески ваздушни напад на град.

У Југославији су немачке трупе у Хрватској почињене команди II. оклопне армије у Врњачкој бањи (под генералпуковником Рендулић-ем).

У ово време спроводио је потпуно одвајање чисто војних ствари од остале окупационе управе. У Грчкој сам имао још да се бринем само о чисто војним стварима, док је цивилна управа била потчињена војном заповеднику Грчке (генерал Шпајдел). У Србији је заседао војни заповедник Југоистока, који је управљао цивилном управом у Србији.

У Грчку су дошла немачка појачања, али иначе се до капитулације Италије (септембра 1943) није догодило ништа нарочито. Све дотада однос између немачких и италијанских трупа остао је отприлике као и раније. Устаничке трупе нису у ово време биле нарочито активне, тако да не бих имао ништа нарочито да додам својим ранијим изјавама у вези с овим.

Већ неколико месеци пре капитулације Италије приметио сам да су Италијани почели нарочито убрзан и појачан начин да привредно пљачкају земљу. Са Пелопонеза су на пр. одвели сву стоку и иначе понашали су се тако као да спремају да ускоро напусте земљу. Италијански војници пљачкали су у ово време и приватно на шта се грчко становништво често жалило код немачких власти.

Кад је 8 септембра 1943 кад је Италија капитулирала, добио сам наређење да што брже разоружам све италијанске трупе које се налазе у Грчкој. То је био тежак задатак, јер је у Грчкој било много више италијанских него немачких трупа и Италијани су делимично пружали отпор у чему су их на неким местима (Кос, Лерос, Санос) помагали Енглези. Грци нису учествовали у овој ствари.

До новембра 1943 биле су италијанске трупе у Грчкој разоружане осим малих делова којима је успело да побегну преко Албаније.

Кроз заробљенички логор у Грчкој прошло је око 250.000 разоружаних Италијана и 8.000 Енглеза који су сви послати у Немачку. Колико ја знам, Италијане је у Немачкој преузео Мусолини-ев опуномоћеник и онда поделио на Мусолиније присталице и противнике и према томе их употребио у Немачкој или Италији. У Грчкој је остало отприлике 12.000 италијанских војника и око 25.000 Италијана добровољаца који су и даље сарађивали са нама и остали верни немачко-италијанском савезу. Генерал Векиарели и адмирал Кампионе су такође,као и остали италијански генерали, авионом отпремљени у Немачку.

Настављено 2 јуна 1945.

Пошто су ми сад усмено саопштени делови из "Рихтлиниен ибер дас ферхалтен дер трупе им ајнсац" (упуства о поношању трупа на положају) које је издала команда 118. ловачке дивизије (генерал Киблер) од 12-V-1943 бр.1418/43 тајно, изјевљујем следеће:

Овај документ ми дотада није био познат, јер наређења нижих команди нису саопштавана вишим.

За тач.2 која се тиче заробљеника мислим да се овај део "рихтлиниен" (упуства) односи на цивилна лица а не на војнике. Таква одредба против цивилних лица која учествују у борби принципијелно је у складу са међународним ратним правом.

Да ли се у конкретним случајевима радило о цивилима или војницима, одређивало се практично у првом реду према општем положају. Кад се тако нешто догађа на пр. на борбеном терену, може се претпоставити да се ради о војним лицима. Ако се на пр. пуца из једне приватне куће, мора особа која је извршила дело своју припадност непријатељским трупама доказати војном исправом или војним ознакама. Ако то није у стању, онда се сматра неодговорним бандитом и с њим се као таквим поступа по ратном праву.

Ратни противници, који се боре у војним формацијама и под одговорном командом сматрају се наравно војницима и с њима се у случају заробљавања мора поступати као с ратним заробљеницима по одредбама међународног ратног права.

На тач. 8 "рихтлиниен" (упуства) изјављујем да и ова тачка не стоји у противречности са важећим међународним правом, јер се у њој говори очеигледно о тако строгом поступању с оним становништвом које се непријатељски понаша према немачким трупама.

A082728

H1496 - 0021

Што се тиче другог дела ове тачке, и ова је основана на међународном праву, јер окупациона власт има право да употреби цивилно становништво са окупиране територије за јавне радове, осим оружане службе и радова у непосредној борбеној зони.

Било је уобичајено да се у наређењима уместо речи "партизани" употребљава реч "банде", јер је то наредио Фирер. У овом смислу су наређења достављана и даље. У пракси је то доводило до забуна, јер се у војничкој стручној терминологији под бандама разумеју мале јединице које воде герилски рат самостално и за свој рачун. Пошто не према споменутом наређењу израз "партизан" био забрањен, уобичајило се у пракси да се ови називају "Тито-трупе". Али ОКВ је остала до краја рата при ранијој пракси и говорила у својим наређењима чак о "дивизијама банди", што је са становишта војног стручног језика сушта противречност.

Уствари приликом заробљавања заробљеници се нису ценили по томе да ли се у наређењима називају бандама или било како друкчије, него је оцена доношена према објективним критеријима међународног права, тј. да ли су се ови заробљеници борили под одговорном командом и имали војне исправе и знаке или не.

По мом мишљењу Фирер је зато наредио употребу израза "банде", јер је тим требало да се дигне морал немачког војника и умањи значај противника. Такво схватање ОКВ-а ипак је промашило свој циљ, јер су војници у пракси морали бити поучени о стварности. Често су се баш немачки војници жалили на то што се у војним извештајима јавља само о борбама с бандама, што у домовини приказује напоре немачких трупа, које се боре, много мањим, него што су уствари, јер смо се борили не са бандама него с великим регуларним јединицама, које су на крају и по броју и по наоружању биле надмоћније од нас.

Не разумем зашто се у тач.3 прочитаних ми "Рихтлиниен" каже да се четници који употребе оружје против немачких трупа имају сматрати комунистичким бандама, а само друге треба заробљавати. Могуће је да се овде под комунистичким бандама мисли на такве мале групе које стоје изван партизанских формација. У сваком случају одредба да четнике не треба сматрати војницима у противречности је с општим упутствима.

Настављам сад хронолошко изношење догађаја после капитулације Италије.

После капитулације Италије и разоружавања италијанских трупа у Грчкој, положај је за нас постајао све напетији. Угроженост с мора и из ваздуха постајала је све већа, разарање железничких трупа све чешће и активност устаника све живља. Тако је то трајало до пролећа 1944. У пролеће 1944 упали су албански устаници у Спир, и 1.планинска дивизија је предузела против-акцију против њих. Успех је био то да су северна Грчка и јужна Албанија очишћене од банди. Касније је 1. планинска дивизија послана с мог подручја на север, колико ми је познато, - у Скопље. IV. Планинска дивизија спровела је доцније једну акцију чишћења у пределу Ларисе и одмах затим - заједно са 104 дивизијом - акцији чушћења у јужном Епиру. У лето 1944 спровео је 18 полициски пук акцију чишћења код Амфисе. Највећа акција чишћења спроведена је у лето 1944. Од стране Немаца учествовале су у њој 117 дивизија, 18 полициски пук и делови пешадије за грађење утврђења. Ова акција чишћења била је на Пелопонезу. Још пре свршетка ове акције чишћења, почетком августа 1944, премештена је 117 дивизија у Београд, јер је стање у Србији постајало све затегнутије због успеха руске војске у Румунији и развијања догађаја у Бугарској После акције чишћења у овим подручјима дошло је само пролазно до умирења, али како немачке трупе нису ту остале, а грчка влада није могла предузети одговарајуће мере, опет је наступило старо стање. Делатност ЕЛАС-а постајала је све интензивнија, једино на Пелопонезу су грчке националистичке трупе одржавале ред. Земља је била пуна енглеских агента, али енглеских ких трупа није било. 29 августа дошло је до преокрета у Румунији, а 1 септембра 1944 добио сам наређење за напуштање Грчке. Појединости спровођења препуштене су мени, али су тешкоће биле врло велике, јер су велики делови немачких трупа располагали са врло мало возила. Због недостатка бродова било је евакуисање острва нарочито тешко. Спровођење евакуације трајало је отприлике шест недеља и било је завршено средином октобра 1944. После овог времена немачке трупе су остале у Грчкој само на Криту и Родосу и неким малим острвима. Ове трупе нису евакуисане углавном због несташице авионског бензина. 22 дивизија на пр.морала је да остави на Криту сву своју опрему, јер су енглеске подморнице потопиле све наше бродове. Према наређењу требало је да све трупе евакуисане из Грчке заузму нове положаје на простору између Ниша и Београда. Кад је почела евакуација Грчке, потчињен ми је 22 планински корпус у Албанији. Овај је требао да маршира преко Требиња - Мостара до Сарајева.

./.

А 082729

H1496 – 0022

Ја лично, напустио сам Грчку концем септембра 1944 и одлетео у Косовску Митровицу, где је сад био смештен мој штаб.

Чим смо ми напустили Грчку, искрцали су се Енглези и потиснули наше трупе. До борби са Енглезима није дошло, само су наше трупе које су се повлачиле много претрпеле од ваздушних напада.

Устаници различитих боја често су нас нападали за време повлачења, нарочито интензивна су била разарања железничких пруга.

Повлачење је осим тога отежавало и држање бугарских трупа у Тракији и Македонији које су сад дигле оружије на нас. То је била 5 бугарска армија у Македонији и II бугарски корпус у Тракији, али не више под командом Бајдева и Трифанова, него нових команданата чијих се имена не сећам. Између нас и Бугара дошло је до борби, нарочито су тешке биле борбе с 5 армијом.

У Косовској Митровици нашао сам се пред тешким задацима. 10 септембра Руси су већ били дошли до трупа код Велике Плане чиме је пресечен пут мојим трупама у простору Београда. Већина мојих трупа налазила се у простору јужно од Скопља.Руским надирањем отсечена је немачка борбена група генерала Милера код Крагујевца и Краљева од Београда и тако је та група мени потчињена. Тако сам имао један део својих трупа још у Македонији, други у простору Крагујевца и трећи у Албанији. У ову велику пукотину између Скопља и Крапујевца продрла је једна нова бугарска армија (мислим II.) која је имала и јаке оклопне снаге. С њом смо водили недељама необично тешке борбе, али нам је успело најпре успоставити везу с јединицама генерала Милера а затим отворити цесту од Рашке преко Новог Пазара за Вишеград, коју су држале Титове снаге. То је успело отприлике почетком новембра 1944. Сад је већина мојих трупа отступала преко Вишеграда и Рогатице за Сарајево, док су трупе генерала Милера ишле преко Ужица и Зворника за Срем.

Како смо Требиње прерано напустили, мојим трупама из Албаније није било могуће преко Мостара стићи у Сарајево. Оне су сад морале да марширају кроз Санџак и преко реке Зете према Вишеграду и тако је Сарајево, што је било повезано с великим тешкоћама. Отрпилике средином децембра 1944 преместио сам свој штаб из Косовске Митровице у Сарајево и добио наређење да се Хрватска брани отприлике на линији Дрина – Калиновник – Мостар – јадранска обала. У ово време потчињен ми је и корпус генерала Киблера, код Вуковара и 15. планински корпус у Бихаћу (генерал Фен). II оклопна армија која је раније била у Хрватској, била је у ово време већ премештена северно од Драве и ја сам за њу стално морао давати нове снаге.

Одбрана Београда није била мој задатак, него генерала Фелбера, који је до тада био војни заповедник Србије.

Мојим трупама стављена је у задатак одбрана Хрватске отприлике у јануару 1945. Иако је за време повлачења и борби све било у покрету, ипак би се састав мојих трупа могао отприлике овако описати: 22 планински корпус у Сарајеву са 181 дивизијом код Вишеграда и Горажда, 297-ом пролазно у Сарајеву (она се ускоро повукла на Север) и 369 у Мостару, 22-ом дивизијом која се преко Зворника пробијала за Бугарску, 104 дивизијом која се привремено борила код Травника да би онда отишла за Бихаћ; 15 планински корпус са дивизијама 264, 373 и 393 у простору Бихаћ-Лика-Карлопаг и на острвима; 34 корпус у Нуштару (Срем) са 41 и 117 дивизијом у Срему; 91 корпус у Ђакову са 11 ваздухопловном фелддивизијом и полицијским трупама на Драви од ушћа до Доњег Михољца. 7 СС- дивизијом "Принц Еуген" пробила се за време борби код Рашке до мене. Она је сад употребљена у борбама.

Најважније борбе које су моје трупе водиле у ово време са југословенском армијом Маршала Тита, биле су следеће:

1) Ослобођење цесте од Рашке за Вишеград. То је било у новембру 1944 и почетком децембра као и ослобођење цесте преко Санџака (Подгорица – Прибој), отприлике у исто време.

2) Ослобођење цесте Рогатица – Зворник – Бијељина, отприлике у јануару 1945 до почетка фебруара;

3) Борбе око Травника, јануар – фебруар 1945 ;

4) Продор Хрвата из Мостара за Метковић, противудар и немачке борбе приликом повлачења од Мостара према Иван селу, концем јануара 1945;

5) Трајне мање борбе са великом партизанском групом у области Тузле у јануару 1945;

6) Партизански напад на 15 корпус, губитак Книна и области до око Бихаћа у јануару 1945.

./.

A 082730

H1496 -0023

Настављено 4 јуна 1945 г.

Од времена кад сам отишао из Грчке па надаље, на југословенској територији су били следећи немачки команданти којих се још сећам:

У Скопљу је у почетку био генерал Шојерлен, кога је касније заменио генерал Ланц; у Приштини је водио борбе против Бугара генералмајор Шолц коме је касније као претпостављени - због проширења фронта - дошао генерал Ердмансдорф; генерал Шојерлен је касније преузео колону која је извршила пробој на простору Рашка - Вишеград; у области Крагујевца командовао је генерал Милер; 7 СС дивизијом "Принц Еуген" командовао је у ово време СС-Оберфирер Кум; у Сарајеву је командовао 5 СС корпусом Обергрупенфирер Кригер; у Мостару је била 369 дивизија под генералмајором Рајнеке, који је заменио ранијег команданта Најдхолда; 22 планинским корпусом који је дошао у Сарајево на место 5 СС корпуса командовао је генерал фон Лајзер; 181 дивизијом командовао је генерал Блајер; 297 дивизијом генерал Бајер; 22 дивизијом генерал Фрибе; 104 дивизијом генерал фон Лудвигер; 15 планинским корпусом генерал Фен; 264 дивизијом генерал Виндиш; 373 генерал фон Графенштајн; 393 дивизијом генерал Микел; 34 корпусом генерал Фелми; 41 дивизијом генерал Хаузер; 117 дивизијом генерал Витман; 91 корпусом генерал фон Ердмансдорф; 11 ваздухопловном дивизијом генерал Хенке.

За време повлачења кроз Македонију и Србију, као и за време борби у Хрватској у ово време, моје су трупе долазиле у додир и са четницима Михаиловића, о чему знам следеће:

1) При повлачењу из Грчке срели смо четнике код Рашке. Њихов број ценио се на 6 до 10 хиљада људи. Моје трупе су јавиле да четници не предузимају никакве непријатељске акције против нас а и ми нисмо предузели ништа против њих. Четници су од нас тражили муницију, али ми им је нисмо могли дати, јер смо и сами мало имали Кратко време затим нападнуто је ноћу на старом турском путу Косовска Митровица - Нови Пазар једно немачко пешадиско одељење и претрпело приличне губитке. Није се могло са сигурношћу утврдити да ли су напад извршили четници или партизани, али се претпостављало да су то били четници који су на овај начин хтели да се снабдеју муницијом. Четници су се прикључили нашем покрету на запад, само они нису ишли цестом као ми, него поред цесте. Они су нам изјавили да би желели да допру до јадранске обале, где су - по нашем мишљењу - требали бити прихваћени од Енглеза. Ми смо претећи им захтевали од њих да не иду на запад него на исток тј. да остану у Србији, јер смо знали да ће појава четника у Хрватској проузроковати велике тешкоће због велике мржње између четника и усташа. Упркос томе четници су се повлачили ка северо-западу и задржали се неко време у простору Горажде, где у оно време није било никаквих трупа. Ово се догодило отприлике у децембру 1944 г.

2) Кад сам концем децембра 1944 боравио кратко време у Подгорици, због пролажења трупа отсечених у Албанији, ту ми је достављено да се Павле Ђуришић са отприлике 4.000 својих четника налази у околини и да он такође покушава да се пробије на Јадран. Али пошто су Немци открили његове припреме, одустао је од тог плана. Касније се са својим људима прикључио 22-ом корпусу и марширао са истим на север, у истој колони од које се код Горажде одвојио да би се спојио са четницима Михаиловића који су се ту налазили. Ја лично нисам преговарао са овом групом, него командант 22 корпуса који је већ - на основу пристанка са вишег места - требао да са Ђуришићем закључи споразум.

Мислим да сам већ споменуо, да је Ђуришић једно време био у Немачкој у заробљеништву, одакле је после био пуштен и опет организовао своје четнике у Црној Гори.

3) Обе уједињене четничке групе нису од Горажда ишле на исток, него су се послужиле великим шупљинама које су постојале у нашем фронту и привукли се преко Дрине у простор југо-источно од Добоја - западно од Власенице - северо-западно од Рогатице. То се догодило у јануару 1945.

У ово време отприлике добио сам од главно-командујућег Југоистока, фелдмаршала фон Вајкса, наређење да четницима дам муницију ако је траже. Претспостављам да је ово наређење издано на основу уговора у коме је сарађивао и министар Нојбахер, али не бих знао ништа поближе о томе. У почетку је четницима давано врло мало муниције јер је и нама самим недостајало.

Није ми познато да су се у горе споменуто време водиле борбе између поменутих четника и партизана. Чуо сам само за мање окршаје између једне групе локалних четника код Калиновика и партизанских јединица.

Однос немачких трупа према хрватским у време од мог доласка у Босну до отприлике конца јануара 1945 могао бих овако окарактерисати.

Усташе у ово време нису више били политичка милиција, него регуларсна војска. Они су имали видно већа права него домобрани и у свим јединицама били су усташе и домобрани измешани. Такође и најважнија

./.

A 082731

H1496 - 0024

командна места у Хрватској војсци била су,убројивши и високе официре, поверена усташама.

Немачке трупе које су дошле из Грчке и Србије примиле су хрватске трупе хладно и објашњено нам је да ће хрватске трупе саме бранити своју земљу. То се говорило наравно само незванично, а стварно се хрватске трупе биле потчињене немачким.

Сећам се да је хрватску дивизију у Мостару водио хрватски генерал Штурм, док је хрватским корпусом у Сарајеву командовао генерал Доманик.

Иначе је у ово време било тешкоћа са Хрватима. Тако се на пр. догађало да су хрватске трупе сасвим опљачкале немачке транспорте оружја.

У јануару 1945 г., послали су Немци један транспорт четника преко Загреба у Истру. У Загребу су ове четнике напале хрватске трупе и побили приличан број. Због тога је дошло до дипломатског конфликта између нас и Хрвата.

Немачке трупе биле су уопште врло разочаране што су морале остати у Хрватској, јер се већина надала да ће из Грчке бити послани директно на немачку југо-источну границу.

Концем јануара 1945 напустио сам са својим штабом Сарајево и преместио се у Нову Градишку.

Хрватске трупе водиле су у ово време већ раније поменуту борбу са партизанима код Мостара и Метковића и осим тога још борбе код Травника и Фојнице, где су се наиме против партизана код Травника биле немачке трупе а код Фојнице хрватске, како сам већ споменуо, стајале су и хрватске трупе под немачком врховном командом, осим код Мостара и Метковића.

Кратко обухвативши,десиле су се у времену отприлике, од конца јануара 1945 до почетка априла 1945, кад сам поново именован главнокомандујућим Југо-истока, следеће операције и догађаје:

1) Подухват чишћења Папук планине и простора Вировитице од стране 91 корпуса.

2) 34 корпус је два пута путем напада побољшавао свој фронт (у Срему).

3) У вези са великом офанзивом са ове стране Блатног језера двоструки прелаз преко Драве код Валпова и Доњег Михољца од стране 91 корпуса.

4) Операције растерећивања преко Добоја и Лашве према Сарајеву.

5) Напуштање простора Бијељине.

Све ове борбе водиле су немачке и већином и хрватске трупе с једне стране и југословенски партизани са друге стране, осим борби код Доњег Михољца где смо се борили против Бугара којима су касније као појачање дошли и Руси. У овим борбама четници нису учествовали на нашој страни.

6 априла 1945 поново сам именован главнокомандујућим Југо-истока, на место фелдмаршала фон Вајкса, који је са својим штабом отишао у Немачку. Сад сам своје седиште преместио у Загреб, где сам остао скоро до краја рата, тачно до 6 маја 1945 г. У овим последњим недељама протекли су битни догађаји како следи:

ОКВ одобрила је напуштање Сарајева, што се и догодило после дужих борби. Криза је наступила и због тога што је партизанска група из Тузле продирала према Добоју. Да бисмо опет ослободили цесту и железницу, морали су из Добоја и од Брчког бити предузети против-напади. Овом приликом дошло је код Добоја поново до сарадње са четницима. Сремски фронт, а затим и мостобран у Брчко помакнути су на узвисину код Бакова, при чему је код Винковаца а затим у већој мери код Бакова дошло до криза. Најзад смо морали нагло напустити Брод. Под сталним притиском партизана фронт се померао све даље на запад при чему су се многобројни продори морали чистити противнападима. Део фронта између планинске границе и Драве, преузео је козачки корпус (командант фон Панвиц). 91 корпус са 104 дивизијом повучени су са фронта и премештени у Карловац. У ово време целокупни фронт је све више попуњаван хрватским дивизијама. Кад сам именован главнокомандујућим Југо-истока, моје подручје се на десном крилу простирало до Фоче и потчињен ми је 97 корпус у Истри (генерал Киблер старији).

Већ приликом напуштања Сарајева, наредио сам да се осим мостова и железница не сме ништа друго разарати.

За време борби и приликом повлачења предложио сам југословенском генералштабу, преговоре за размену заробљеника: ја ћу избегавати сва разарања и што је могуће брже евакуисати хрватску територију, ако оштри притисак попусти толико да не будем поново присиљен да вршим противнападе.

./.

A 082732

H1496 – 0025

Одговор који сам добио, отворио је пут за даље преговоре. Али до-њих више није дошло због убрзаних догађаја на осталим ратиштима, али Немци нису вршили даља разарања.

За време борби код Добоја одступао је Ђуришић са својим четницима,по својој властитој одлуци, на запад и упутио поглавнику једног делегата да издејствује за себе и своје трупе слободан пролаз право за Истру. Ово му није одобрено, него му је додељено више логора у околини Загреба. Да ли је Ђуришић са својим трупама дошао у ове логоре. и шта се уопште даље догађало са њим, није ми познато. Горње сам сазнао од поглавника лично.

Михаиловићеви четници који су се задржавали у пределу око Добоја, и све се више збијали под притиским партизанског надирања, упитали су преко најближе немачке команде шта треба да раде. Ја сам им препоручио да пођу у област Бања Луке и ту сачекају даље догађаје. Колико ја знам, они су то и учинили. Шта се даље догодило са њима, непознато ми је. У горе описано време фронт је био око 80 км. источно од Загреба. Притисак на наш фронт и даље је трајао. 15 корпус евакуисао је простор око Приједора у правцу Загреба. Најзад се повукао и 91 корпус из Карловца прикључивши се осталом фронту. 97 корпус имао је у области Ријеке врло тешке борбе, у току којих је био опкољен. Наредио сам да се испразни Пуљ, а трупе које су се тамо налазиле да се прикључе 97 корпусу. Кад се показало да се Трст не може одржати, наредио сам евакуацију и ове луке и избегавање сваког разарања. Сад је већ и Загреб био скоро угрожен, али још није лежао у борбеном подручју. У самом граду долазило је до тешкоћа са усташама, који су хтели да спрече извожење немачке својине. У ово време био сам готово свакодневно код поглавника. Ја сам, што је сасвим схватљиво захтевао што скорије повлачење, јер је положај био већ сасвим критичан; он напротив, хтео је да се остане и да се фронт држи. Покушај да се хрватске трупе одвоје од немачких и прве пласирају на југу (око Краловца), а друге напротив на северу у правцу Марибора, није могао више бити спроведен. Под утиском догађаја у Загребу и општег стања 6 маја 1945 напустио сам са својим штабом Загреб и провизорно се преместио у Хајленштајн у Крањској (недалеко северо-западно од Целја). Коначно смо требали да се задржимо у Ферлаху у Крањској. Немачке трупе, а такође и хрватске, остале су на својим положајима на фронту код Загреба и повлачиле се уз воду. 7 маја био сам у Грацу код маршала Кеселбринга, где сам обавештен о претстојећој капитулацији.

Настављено 5 јуна 1945 г.

Из Граца сам се вратио још истога дана и издао одговарајуће наређење трупама по коме је од 9 маја у 1 сат ујутру требала да престане свака борба. Истовремено издао сам један позив својим трупама у коме сам им укратко објаснио положај и захтевао одржавање дисциплине. 8 маја није се догодило ништа нарочито, само су од трупа издале вести да се моја наређења спроводе. Само друга оклопна армија, јавила је 9 маја пре подне да се код појединих делова трупа више не може одржати дисциплина и да се трупе повлаче по својој вољи.

О даљим појединостима спровођења услова капитулације говорио сам већ кратко на страни 1. овог саслушања. Поближе о томе налази се међу мојим забелешкама које су ми у Марибору одузете и то углавном на три жута листа где сам записао све хронолошки. Ратним заробљеником проглашен сам 13 маја 1945 у Фелкермаркту и ту као такав задржан један дан. Одатле сам одведен у Марибор и још 14 маја отпутовали смо даље за Осијек где смо провели једну ноћ. Затим смо наставили пут за Београд.

Од 10 маја изгубио сам везу са својим трупама.

Накнадно додајем мом јучерашњем исказу да је хладни пријем од стране хрватских трупа у Босни о коме сам јуче говорио у првом реду настао због тога што ми нисмо могли због недостатка муниције Хрватима уступити муницију, што су многи од њих криво разумели мислећи да ми нећемо да им дамо муницију. Осим тога и несташица хране била је врло велика и око 5.000 коња угинуло је због недостатка хране. У последњим недељама рата већина домобрана није више хтела да се бори,док су се усташе истина и даље борили,али однос између њих и нас постајао је све неподношљивији. Познато је да један део усташа и после мог наређења о спровођењу капитулације није хтео положити оружје.Ово моје наређење било је додуше упућено само немачким трупама,пошто на основу важећег међународног права нисам могао тако нешто наредити и хрватским трупама.О капитулацији немачких снага које су ми биле потчињене обавестио сам хрватску владу још 7 маја а исто тако и хрватске трупе су већ 9 маја у 1 сат ујутру биле

A 082733

обавештене о немачкој капитулацији. Мени потчињене козачке трупе одржале су до краја приличну дисциплину, извршавале наређења и борили се. Наређење о капитулацији саопштио сам и њима 7 маја.

У ово време налазиле се ове трупе око Вараждина и покушавале да што пре стигну на запад, јер су се њихове породице налазиле у области Удине. Како и кад су ове породице ту стигле, није ми познато.

За време мојих разговора које сам у последњим данима рата још водио у Загребу са поглавником, описивао сам стање у свој његовој озбиљности и саветовао брзо повлачење а он је остајао и даље при свом захтеву да се фронт и даље држи. Том приликом сазнао сам међу осталим и то да он намерава да се са хрватским трупама и даље брани у Лици. До реализовања овог плана није дошло. Шта се после мога одласка из Загреба догодило са поглавником, није ми тачно познато. 8 маја пропутовао је хрватски министар рата адмирал Штајнфл кроз Хајленштајн где сам и ја био у то време. Од њега сам сазнао да је поглавник 7 маја требао да напусти Загреб и да пође у правцу Марибора али да се у овом моменту о месту његовог боравка незна ништа. Штајнфл ми је такође саопштио да су се чланови хрватске владе пре напуштања Загреба договорили да свакодневно одржавају међусобну везу преко радиа. Али ово се више није могло извести.

A 082734

H1496 – 0026

H1496 – 0027

Никада нисам био члан национал-социјалистичке партије. Приступ у партију није био обавезан, тј. пре рата активни официри уопште нису могли ступити у партију, уколико већ од раније нису били чланови партије. За време рата могли су и официри да ступе у партију, али то се није нарећивало. Колико ми је познато млађи официри припадали су партији готово без изнимке, док код старијих официра знатан број није приступио. Званично нисам никада питан о томе зашто не ступам у партију.

Између партије и војске постојала је у прво време рата и пре рата извесна нетрпељивост, која је настала нарочито због тога што партија у сваком погледу није могла да продре са својим схватањима у војску. Тако на пр. војска није хтела да прихвати гледиште по коме би се војник у првом реду требао да процењује политички, тј. према својој припадности партије. Касније, у даљим фазама рата, кад смо на различитим фронтовима већ претрпили поразе, завладало је схватање да је опасност која нам прети заједничка и да зато све такве нетрпељивости треба да се одбаце. Отсада су држава, војска и партија углавном требале да раде заједно.

Од почетка 1944, уколико се сећам, уведен је у војсци НС-фирунгштаб (национал-социјалистички водећи штаб), који је изграђиван стално све до краја рата. Задатак овога била је пропаганда у војсци као и политичка контрола достављање извештаја. После атентата на Фирера 20 јула 1944, војска једно је једно време од партије снажно нападана, али Фирер је наредио да се та кампања обустави. Из мог штаба после 20 јула 1944 интерниран је један официр који је тада био први генералштабни официр код мене у чину потпуковника у генералштабу (имена се не сећам). Касније се доказала његова невиност, али је он ипак удаљен из генералштаба. Разлог за сумњу против њега било је то што је он био зет генерала Халдера који је у почетку 1942 пенсионисан због размимоилажења са Фирером.

Мени лично нису познати случајеви у којима су мени потчињене немачке трупе извршиле дела противна међународном ратном праву према ратном противнику или према цивилном становништву у Југославији. Признајем наравно да се у току једног дугог и огорченог рата то могло и догодити, али ја нисам издао никаква наређења у овом смислу. Нису ми познате такође никакве жалбе у том погледу, јер би иначе била моја дужност да спречим такве догађаје а извршиоце позовем на одговорност. Такође ми није ништа познато да су мени подређени команданти писмено или усмено издавали наређења која би била у противности са међународним ратним правом, јер и у таквим случајевима морао бих интервенисати.

Да ли су немачке полицијске власти, Зихерхајтсдинст, цивилна управа, дакле органи који нису били потчињени војсци прекорачивали међународно ратно право, или да ли су уопште вршили ратне злочине, није ми познато. Ови органи добијали су упуства независно од војске и углавном знам да су они у својим поступцима били много строжији него војска.

Као командант армије и доцније главнокомандујући војне групе, односно главнокомандујући Југо-истока био сам врховни судија тј. једна врста друге инстанције и као такав важније пресуде војних судова достављане су мени на потврду или ревизију.

СС-трупе имале су своје властито судство, добивале су сва наређења директно од Рајхсфирера СС који је такође потврђивао и пресуде СС-судова као врховни судија. Што

Што се тиче деловања СС-трупа нису ми познати никакви преступи међународног ратног права или други ратни злочини осим једног случаја и то: Кад сам у пролеће 1944 године неколико дана заступао фелдмаршала фон Вајкса, сазнао сам да су јединице 7. СС-дивизије "Принц Еуген" спалиле два села у околини Шибеника, због тога је дошло до несугласица са хрватском владом, али касније нисам имао прилике да пратим тај случај јер сам се кратко време после тога вратио у Грчку.

У овом погледу из Хрватске ми је познато само толико колико сам већ раније рекао у вези са млађим Кватерником и са интервенцијом генерала Недића у погледу земунског логора. Нису ми позната никаква дру-

A 082735

га брутална дела према становништву од стране хрватских власти. Кад је земунски логор пресељен у Руму чуо сам да се је причало да ни тамо није боље. О злочиначким или противправним делима четника према становништву познато ми је само нешто о случају код Фоче кад су четници поубијали муслиманско становништво. О томе већ постоји мој исказ у овом саслушању. Касније сам чуо да се наводно слична ствар догодила и у Санџаку.

Нисам имао право да званично интервенишем против повреда ратног права и бруталности хрватских органа, јер је хрватска држава била независна од нас и ја сам могао да интервенишем само у чисто војничким питањима,

Али о случајевима повреда међународног ратног права са хравстеке стране, за које сам сазнао извештавао сам ОКВ односно Фирера како сам већ раније изложио.

У Србији је постојала правна могућност за немачку интервенцију против повреда ратног права или против правних дела српских органа, јер су Немци поставили српску владу која је била одговорна немачком команду-јућем генералу у Србији. Са немачке стране важило је као званично а исто тако и од јавног мишљења прихваћено схватање, да су прописи ратног права и ратним правом одређени обичаји вођења рата обавезни за немачки војску и за немачке цивилне власти.

A 082736

H1496 – 0028

H1496 – 0029

Настављено 6 јуна 1945 г.

Генерала Артура Флепса познавао сам лично. Он је у прошлом Светском рату био аустриски, после рата румунски а за време овог рата немачки официр. Организовао је 7 СС дивизију "Принц Еуген", чији је био и командант. Касније је постао командант 5 СС корпуса. Флипс је, како сам већ споменуо, убијен у Румунији приликом једне свађе са румунским официрима.

Од команданата СС дивизије "Принц Еуген" познавао сам још оберфирера Кума који ми је био потчињен од новембра 1944. После њега командант ове дивизије постао је СС бригадефирер Артур Шмит-Хубер.

Колико ми је познато, снабдеване су козачке јединице под генераллајтнантом Панвицом исто као и регуларне немачке трупе.

Док сам у 1945 командовао на југословенској територији и била ми потчињена и козачка дивизија генерала фон Панвица, нисам добивао никакве извештаје ни жалбе на поступак ове дивизије односно козачког корпуса према цивилном становништву. Али од Хрвата сам чуо да се становништво много плаши ових козака. Овај козачки корпус био ми је потчињен тек од априла 1945.

У оно време кад сам у Грчкој био командант војне групе Е, мислим да је то било у пролеће 1944, примио сам наређење од ОКВ у коме је стајало да ће у Грчку доћи један СС оберфирер са својим пресоналом, с нарочитим задатком да евакуише грчке Јевреје, и да се овом оберфиреру, имена му се више не сећам, изађе у сваком погледу у сусрет. Кад је овај дошао, спроводио је своје мере самостално и то су били скупљени сви Јевреји који су се још налазили у Солуну, Крфу, Родосу и одвежени у вагонима. Броја се више не сећам али било је више хиљада. Чуо сам да су они одведени некуд у Чешку, али ми није познато ништа сигурније о томе као ни о даљној судбини ових људи.

О судбини ових Јевреја из Југославије није ми ништа познато.

Већ пре пораза код Стаљинграда мислило се понекад код нас да не можемо победити Совјетску Русију. После Стаљинграда још се више сумњало у то. Да је Немачка изгубила рат, схваћено је као неизбежно тек кад смо изгубили Румунију и Бугарску. Рат се – по мом мишљењу – упркос свега зато и даље водио, што је врховно руководство, пре свега сам Фирер, још увек веровало у могућност победе. Колико ми је познато, упознале су широке народне масе тежину нашег положаја већ после Стаљинграда, али код већине је владало мишљење да се не би могао наћи неки разуман излаз, јер се са непријатељима не би могао склопити никакав за нас прихватљив споразум и зато је једина могућност борити се и даље и пустити да се догађаји сами од себе развијају.

Одлуке Савезника о ратним злочинима и ратним злочинцима биле су познате водећим круговима у Немачкој, а ширим круговима само из саопштења и коментара немачке штампе.

Лер, с.р.

Да је превод веран своме оригиналном записнику на немачком језику оверава,

Da je ovaj prevod zapisnika u svemu veran svom originalu na nemackom jeziku, koji se nalazi u arhivi Drzavne Komisije za utvrdjivanje zlocina okupatora i njihovih pomagaca u Beogradu, kao i da je saslusanje generala Aleksandra LOEHR-a sadrzano u ovom zapisniku, obavljeno od strane islednih organa Drzavne Komisije u Beogradu, od 24 maja do 6 juna 1945.god. i da je general A. LOEHR originalni zapisnik po procitanju svojerucno potpisao, - overava :

21.avgusta 1945.god.
u Beogradu

Pretsednik Drzavne Komisije :

(Dr. Dusan Nedeljkovic)
profesor univerziteta

A 082737

CCCP-254

H-1496 b

JUGOSLOVENSKI DOKUMENAT

J/38

Exhibit WRR 254

Filed Feb. 15, 1946

[illegible]

A 082738

H1496 – 0030

H1496 – 0031

2 Pages

H1496 – 0032

2 J/38

Der Kommandeur der Sipo u.d.SD
in der Untersteiermark

Marburg, den .....

#

An das
Referat IV 1 a
im H a u s e .

Die beantragte verschärfte Vernehmung des /der/ Genannten zum bezeichneten Gegenstand, wird angeordnet - hat zu unterbleiben - .

Die verschärfte Vernehmung hat in .... zu bestehen. Die Durchführung ist aktenkundig zu machen, Arzt ist beizuziehen - braucht nicht beigezogen werden.

.....

SS Sturmbannführer.

Da je ovaj originalni formular pronadjen u zaplenjenoj arhivi nemackog komandanta Sipo-a i SD-a u Mariboru maja 1945 od strane Zemaljske Komisije Slovenije za utvrdjivanje ratnih zlocina, - OVERAVA:

25 avgusta 1945
u Beogradu

Predsednik Drzavne Komisije,
(Dr. Dusan Nedeljkovic)
Profesor Univerziteta

INTERNATIONAL MILITARY TRIBUNAL
NURNBERG, GERMANY
USSR Exhibit 254
Filed Feb 15, 1946

A 082739

1.

~~II/1 b 13~~

~~Nr. 369~~

~~13~~

Der Kommandeur der Sipo u.d.SD
in der Untersteiermark
IV 1 a - B.Nr.

Marburg, den.....

An den
Kommandeur der Sipo u.d.SD
in der Untersteiermark
z.Hd. v. SS-Sturmbannführer

in M a r b u r g /Drau.

Betrifft: Verschärfte Vernehmung
Vorgang: Bekannt.
Anlagen: 1 Doppel, 1 Vorgang.

Ich bitte um Genehmigung zur Durchführung der verschärften Vernehmung gegen

Name: .....

geb. am ..... in .....

Wohnort: .....

Beruf: ..... Stand: .....

Staatsangehörigkeit: .....

Dem Personalvorgang des Genannten füge ich bei:

Vernehmungsgegenstand:

.....
Name und Dienstgrad.

A 082740

H1496 - 0033

Международный военный трибунал

H-1496 c

ДОКУМЕНТЫ ОБВИНЕНИЯ

ПО ДЕЛУ №

9.57

Главный обвинитель

от СССР

СССР № 256

H1496 – 0034

H1496 – 0035

C E R T I F I C A T E .

I hereby certify that the annexed document - USSR No 256 is a photostat of an original document submitted in evidence by the Soviet Prosecution under this number.

John R Ray

J. R a y
Colonel, USA

N.H. October 1946

General Secretary
International Military Tribunal.

H1496 – 0036

УДОСТОВЕРЕНИЕ.

Я, Помощник Главного Обвинителя от СССР, полковник Красной Армии, КАРЕВ Д.С., действующий на основании полномочий, предоставленных мне письменным распоряжением Главного Обвинителя от СССР генерала РУДЕНКО Р.А. от 5 сентября 1946 года, настоящим удостоверяю, что фотокопия документа СССР № 256 является подлинной и точной копией с подлинника, хранящегося в Прокуратуре СССР, в городе Москве.

Замена подлинника документа его фотокопией произведена на основании разрешения Международного Военного Трибунала.

Полковник /Д.Карев/

" 6 " сентября 1946г.

Bekanntmachung

In Ausübung seines Dienstes fiel durch kommunistische Mörderhand in treuer Pflichterfüllung

ein Angehöriger der deutschen Schutzpolizei.

Als Sühne für diesen Mord wurden heute

10 kommunistische Aufrührer erschossen.

So wird in Zukunft jeder Mord gesühnt werden, der an denen begangen wird, die für Sicherheit und Ordnung im besetzten Gebiet eintreten.

Veldes, den 9. August 1941

Der Chef der Zivilverwaltung

Kutschera

Razglas

Pri izvršitvi svoje službe in zvestem izpolnjevanju svoje dolžnosti je komunistična roka usmrtila

nemškega varnostnega stražnika.

V osveto tega umora je bilo danes ustreljenih

10 komunističnih upornikov.

Na ta način bo v bodoče poplačan vsak umor onih, ki v zasedenem ozemlju služijo javnemu redu in varnosti.

Veldes, dne 9. avgusta 1941.

Načelnik civilne uprave

Kutschera

H1496 – 0037

INTERNATIONAL MILITARY TRIBUNAL
NURNBERG, GERMANY
USSR Exhibit 356
Filed 2-15-1946

5/47

H1496 – 0038

H1496 – 0039

USSR-256

H1496 – 0040

COOP 256 a

Bekanntmachung

In der Nacht vom 7. zum 8. August 1941 wurde gegen den kommissarischen Gemeindeverwalter von Eisnern Josef Hornitzky ein verbrecherischer Anschlag ausgeübt.

Da auch in anderen Kreisen ähnliche Anschläge unternommen wurden, ist anzunehmen, dass es sich um organisierte kommunistische Gewaltverbrecher handelt.

Es werden daher 10 Personen, die als Kommunisten bekannt sind oder der kommunistischen Bewegung nahe stehen in der Gemeinde Eisnern als Geiseln ausgehoben.

Sollte der verbrecherische Anschlag gegen den kommissarischen Gemeindeverwalter von Eisnern in absehbarer Zeit keine Klärung finden, werden diese 10 Geiseln

erschossen.

Ich weiss, dass der anständige Teil der Bevölkerung diese verbrecherischen Anschläge ablehnt und verurteilt.

Wer sich mit diesen Verbrechern nicht identifizieren will, beweist dies durch seine Mithilfe an der Aufdeckung dieser Verbrechen und an der Verhinderung geplanter Anschläge.

Ich fordere daher die Bevölkerung auf, an der Aufdeckung bzw. Verhinderung solcher Vorfälle in Zukunft mitzuarbeiten, da sonst bei Wiederholung solcher Anschläge weiter verschärfte Massnahmen zur Verwendung gelangen werden.

Laak, den 12. August 1941.

Der politische Kommissar

Dr. Franz Hradetzky

JOB-A 278

Cp 256 a
H1496 - 0041

Razglas

V noči od 7. na 8. avgust je bil izvršen udar na komisaričnega občinskega upravitelja Josefa Hornitzkega iz Eisnern-a.

Ker so se podobni udari izvršili tudi v drugih okrožjih, se smatra, da je to delo organizirane komunistične tolpe.

Zato se bo v občini Eisnern izbralo 10 oseb, ki so znane kot komunisti ali kot pristaši komunističnega gibanja.

Če se ta zločinski udar na komisaričnega občinskega upravitelja v Eisnernu v doglednem času ne bo razjasnil, bodo ti talci

ustreljeni.

Vem, da pošteni del prebivalstva te zločinske napade odklanja in obsoja.

Da se kdo ne druži s temi zločinci dokaže s tem, da pomaga pri razkritju teh zločinov in pri preprečitvi nameravanih udarov.

Pozivam prebivalstvo, da sodeluje pri odkritjih, oz. pri preprečitvi takih dejanj v bodoče, ker se bo drugače pri ponovitvi podobnih primerov ostreje postopalo.

Laak, dne 12. avgusta 1941.

Politični komisar

Dr. Franz Hradetzky

Jab-A 278
082745

H1496 – 0042

СССР

256 а//

CCCP-256a

H-1496 d

JUGOSLOVENSKI DOKUMENAT

J/48

Exhibit USSR 256 a

Filed Feb. 18, 1946

[illegible]

A 082744

H1496 – 0043

H1496 – 0044

1 Poster

СССР 256 а
Инв. др. 8225-1-2
H1496-0045

Razglas

V noči od 7. na 8. avgust je bil izvršen udar na komisaričnega občinskega upravitelja Josefa Hornitzkega iz Eisnern-a.

Ker so se podobni udari izvršili tudi v drugih okrožjih, se smatra, da je to delo organizirane komunistične tolpe.

Zato se bo v občini Eisnern izbralo 10 oseb, ki so znane kot komunisti ali kot pristaši komunističnega gibanja.

Če se ta zločinski udar na komisaričnega občinskega upravitelja v Eisnernu v doglednem času ne bo razjasnil, bodo ti talci

ustreljeni.

Vem, da pošteni del prebivalstva te zločinske napade odklanja in obsoja.

Da se kdo ne druži s temi zločinci dokaže s tem, da pomaga pri razkritju teh zločinov in pri preprečitvi nameravanih udarov.

Pozivam prebivalstvo, da sodeluje pri odkritjih, oz. pri preprečitvi takih dejanj v bodoče, ker se bo drugače pri ponovitvi podobnih primerov ostreje postopalo.

Laak, dne 12. avgusta 1941.

Politični komisar

Dr. Franz Hradetzky

082745/2

H1496-0045A

CCCP 256 a

Bekanntmachung

In der Nacht vom 7. zum 8. August 1941 wurde gegen den kommissarischen Gemeindeverwalter von Eisnern Josef Hornitzky ein verbrecherischer Anschlag ausgeübt.

Da auch in anderen Kreisen ähnliche Anschläge unternommen wurden, ist anzunehmen, dass es sich um organisierte kommunistische Gewaltverbrecher handelt.

Es werden daher 10 Personen, die als Kommunisten bekannt sind oder der kommunistischen Bewegung nahe stehen in der Gemeinde Eisnern als Geiseln ausgehoben.

Sollte der verbrecherische Anschlag gegen den kommissarischen Gemeindeverwalter von Eisnern in absehbarer Zeit keine Klärung finden, werden diese 10 Geiseln

erschossen.

Ich weiss, dass der anständige Teil der Bevölkerung diese verbrecherischen Anschläge ablehnt und verurteilt.

Wer sich mit diesen Verbrechern nicht identifizieren will, beweist dies durch seine Mithilfe an der Aufdeckung dieser Verbrechen und an der Verhinderung geplanter Anschläge.

Ich fordere daher die Bevölkerung auf, an der Aufdeckung bzw. Verhinderung solcher Vorfälle in Zukunft mitzuarbeiten, da sonst bei Wiederholung solcher Anschläge weiter verschärfte Massnahmen zur Verwendung gelangen werden.

Laak, den 12. August 1941.

Der politische Kommissar

Dr. Franz Hradetzky

A 082745/1

II/1 - br 17

082746

12.VIII.41 - Hradetsky

O-1948

Drž. komisija za utvr. zloč. okup. i njihovih pomagača
Inv. br. 8225

(e2)

Da je ovaj originalni dokumenat zaplenjen u pronadjenoj arhivi nemačkog Kriteisleitera u Mariboru, maja 1945 god. od strane Jugoslovenske Armije - OVERAVA:

28. avgusta 1945 u Beogradu.

Preteednik Drzavne Komisije:
Dr. Dusan Nedeljkovic
Profesor Univerziteta

ДРЖАВНА КОМИСИЈА ЗА УТВРЕЂИВАЊЕ ЗЛОЧИНА ОКУПАТОРА И ЊИХОВИХ ПОМАГАЧА

5/48

INTERNATIONAL MILITARY TRIBUNAL
NURNBERG, GERMANY
USSR Exhibit 256a
Filed Feb 18, 1946

H1496-0046

СССР-258

H-1496-2

JUGOSLOVENSKI DOKUMENAT

J/55

Filed August 1, 1945

A 082747

H1496 – 0047

USSR 258

H1496 – 0048

6 Pages

S.S.S.R. 258.

TRANSLATION OF DOCUMENT J/55
OFFICE OF THE JUGOSLAVE DEL.

A 082748

Remarks, on the list of victims shot by the Occupying Power.

When, in the summer of 1943 the Freedom Movement grew stronger and stronger, the occupying Power attempted a new medium of terror, namely the shooting of hostages. During the years of 1941-42, most of the hostages were shot in the prison at Maribor, with the exception of June and July 1942 when they undertook shootings mostly in Celje. During the years 1943-45 the shootings of hostages were carried out mostly in several districts, for the purpose of intimidating the populace; the shootings however were always made public by means of placards. Public notices of this kind were only stopped after 3 April 1945. The shootings were based on decisions of the Gestapo Chief or the SD. (Security Service) Immediately after the seizure of power SS Colonel Lurker was appointed Gestapo Chief ..... Until 13 May 1942 public notices concerning shootings, issued by the chief of the civilian government for the Lower Styria were signed by Uiberreiter. Since 21 May 1942 such notices were signed by the Senior SS and Police Leader of the 18th Wehrkreis, Roezener, SS Lieutenant General and SS-Police General .....

The number of hostages shot in this manner has been determined from the following sources: from public announcement on the part of the German authorities from records of some German authorities on communists shot, information supplied to the Marriage License Bureaus by the Gestapo, death certificates etc.

Up to now, it has been possible to ascertain the following figures concerning hostages shot:

a) Shootings made public by Uiberreiter:
On 30th July 1941 in Krskov 10 persons
on 30th October 1941 in Maribor 30 persons
on 15th November 1941 in Maribor 35 persons
on 27 December 1941 in " 40 persons
on 3th April 1942 in " 30 persons
on 11th April 1942 in " 30 persons
.....

b) Shootings made public by Roezener:
on 21th May 1942 in Maribor 35 persons
on 8th November 1942 in Maribor 44 persons
on 23th June 1942 in Celje 62 persons
on 22th July 1942 in " 100 persons
on 30th July 1942 in Celje 70 persons
on 2th October 1942 in Maribor 143 persons and 30 partisans
on 4th November 1942 in " 97 persons on
on 12th Febr. 1945 in Frankolov 100 persons

c) On the basis of various dates (lists, death announcements etc.), up to now, the following number of victims have been ascertained: In 1941 at least 189 persons, in 1942 at least 882 persons, in 1943 56 victims, in 1944 211 persons, in 1945 hanged or shot at least 237, in other words til now at least 1575 victims.
.....

(signed) Grmovsek Srecko
Consultant (Referent)
(signed) Dr. Igor Rosina.

It is hereby certified that the above is a true copy of the original document which is in Belgrade with the State Commission for the Investigation of Crimes of the Occupying Power and its Accomplices.

President of the State Commission
(signed) Dr. Dusan Nedeljkovic
University Professor

I, 1st Lt. O. Grozdic, hereby certify that I am fully versed in the Servo-Croat- and the German languages, and that the above document represents a true translation (in the form of an extract).

(signed) 1st Lt. O. Grozdic.

I, W. E. Brill hereby certify that I am thoroughly conversant with the German and English languages and that above is a true and correct tranlation of Document Nr. J/55.

W. E. Brill X 046341

H1496 -0049

А 082749

СССР-258. В/55.

В ы д е р ж к и

из списка жертв расстрелянных оккупантами.

29 июня 1945г.

М а р и б о р.

Когда освободительное движение летом 1941 года сделалось более сильным, оккупанты ввели новое средство террора, именно расстрел заложников. В 1941-1942 г.г. большинство заложников расстреливалось в Мариборской тюрьме, за исключением месяцев июня и июля, когда большинство расстрелов производилось в Целье. С 1943 по 1945 г. расстрелы заложников производились в разных местах для запугивания населения. О расстрелах тогда обычно сообщалось плакатами. Только с 3 апреля 1945 г. сообщения о расстрелах больше не делались. Расстрелы производились по решению шефов гестапо или СД. Тотчас же по захвате власти назначен шефом гестапо СС-штандартенфюрер Люркер...

До 13 мая 1942 г. решения о расстрелах подписывал начальник гражданского управления Нижней Штирии Киберрейтер. Начиная с 21 мая 1942 года их подписывал высший СС и полицейский фюрер в военном округе XVII СС-обергруппенфюрер и генерал полиции Резенер...

Число заложников, которые таким образом расстреляны, установлено на основании следующих источников: плакатов немецких властей, списков расстрелянных коммунистов, найденных в разных немецких учреждениях, сообщениях гестапо, посланных разным бюро о гражданском состоянии, протоколов о смерти и т.д. ...

До сего времени можно было установить следующее число расстрелянных заложников:

а/ Плакаты о расстрелах, подписанные начальником гражданского управления Нижней Штирии Уиберрейтером:

30.VII.41	в Кршко	- 10 лиц
30.X.41	в Мариборе	- 30 лиц
15.XI.41	"	- 35 лиц
27.XII.41	"	- 40 лиц
3.IV.42	"	- 30 лиц
11.IV.42	"	- 30 лиц

/В подлиннике перечислены еще 15 дат расстрела заложников в разных местах/.

H1496 – 0050

б/ Плакаты о расстрелах, подписанные Резенером:

21.У.42	в Мариборе	- 35 лиц
8.XI.42	"	- 44 лица
23.УI.42	в Целье	- 62 лица
22.УП.42	"	- 100 лиц
30.УП.42	"	- 70 лиц
2.Х.42	в Мариборе	- 143 лица и 30 партизан.
4.XI.42	"	- 97 лиц
12.П.45	в Франколове	- 100 лиц.

/В подлиннике перечислено еще 22 даты расстрела заложников в разных местах/.

в/ На основании разных сведений /списки, протоколы о смерьи и т.д./ установлено до сего времени следующее число жертв: в 1941 году - самое меньшее 189 лиц; в 1942 г. - самое меньшее 882 лица; в 1943 году - 56 лиц; в 1944 г. - 211 лиц; в 1942 г. - повешено или расстреляно 237 лиц,- т.е. до настоящего времени - самое меньшее 1.575 лиц...

Комиссия по расследованию злодеяний оккупантов и их пособников в Словении,

Референт: д-р Сречко Грмовшек
/собственноручно/.

д-р Игорь Росина,
член комиссии.

Сим удостоверяется, что эта копия верна с подлинником, который находится в архиве Государственной Комиссии по расследованию злодеяний оккупантов и их пособников в Белграде.

25 августа 1945г.

Председатель Государственной Комиссии д-р Душан Неделькович
/собственноручно/
профессор университета.

Перевел ЛЕНИН.

H1496 - 0051

J

Dokument 3/55

Maribor, dne 29.VI.45.

Poročilo k sestavi seznama žrtev ustreljenih od okupatorja.

Ko se je narodno osvobodilno gibanje začelo poleti 1941. vedno močneje uveljavljati, je okupator segel po novem terorističnem sredstvu namreč streljanju talcev. Streljanja so se v letih 1941/42 po večini izvršila v jetnišnici v Mariboru, razen v mesecih junij in julij 1942., ko so se vršila v Celju. Da bi vplival ustrahovalno na domače prebivalstvo, je okupator dal v letih 1943.do 1945. talce po večini streljati v raznih podeželskih krajih okupacijskega področja, v vsem času pa je dal usmrtitve vsaj povečini plakatirati. Slednje je docela opustil šele v zadnjih tednih, t.j. v času po 3.IV.1945. Ustrelitve so se izvrševale na podlagi odločb šefa gestapa in varnostne službe. Takoj ob prevzemu oblasti po okupatorju je bil kot šef gestapa postavljen SS Standartenfuehrer Lurker. Doslej se je dalo ugotoviti, da je Lurker na tem položaju ostal vsaj do konca leta 1942.,ker je ohranjen akt na mestni matrični urad v Mariboru (priloga 2) z dne 29.XII.1942.,ki vsebuje Lurkerjev nalog. Kedaj je Lurker bil zamenjan, iz gradiva,ki mi je bilo na razpolago, ni ugotovljivo.

Razglase o usmrtitvah je do 13.5.1942. podpisoval šef civilne uprave na Spodnjem Štajerskem (Uiberreiter), od 21.V.1942.dalje višji SS in policijski vodja v Wehrkreisu XVIII Roezener, ki je bil SS Obergruppenfuehrer in SS ter policijski general.Prvo doslej ugotovljeno streljanje talcev se je izvršilo dne 3o.VII.1941. in sicer pri Krškem. Višek je doseglo streljanje v drugi polovici leta 1942.V letu 1943.je popustilo,nakar so se streljanja v letu 1944. zopet začela vršiti v večjem obsegu.Posebno brutalnost je okupator pokazal dne 12.II.1945., ko je v Frankolovem pri Celju dal iz maščevanja za ubitega celjskega Landrata in Kreisfuehrerja Dorfmeistra obesiti loo talcev.

Za čas do aprila 1945.so žrtve vsaj deloma ugotovljene na podlagi tiskanih razglasov,dalje na podlagi mrtvaških naznanil,ki jih je gestapo pošiljala mestnemu matričnemu uradu v Mariboru in za leti 1941. in 1942.tudi na podlagi seznama,ki se je našel pri komisarju za utrditev nemštva v Mariboru.Ta seznam nosi naslov: Seznam na Spodnjem Štajerskem ustreljenih komunističnih zločincev. Tudi so za usmrtitve z dne 2.lo.1942.ohranjeni prepisi smrtnih odločb.Iz primerjave mrtvaških naznanil,razglasov,seznama in prepisov smrtnih odločb sledi,da je gestapo do Velike noči 1945.precej redno obveščala matrične urade o usmrtitvah in tudi usmrtitve razglašala na tiskanih razglasih.Le za po 3.IV.1945. streljane manjkajo doslej skoro vsi podatki,ker gestapo z izjemo dveh slučajev ni poslala mrtvaških naznanil niti ni žrtev plakatirala.Sploh je v letu 1945.,čeravno so se usmrtitve vršile masovno,poslala mestnemu matričnemu uradu v Mariboru le za 3o mrtvaških naznanil,ki pa ne vsebujejo skoraj nikakih osebnih podatkov ustreljanih,češ da so podlage vsled sovražnikovega udejstvovanja uničene.Posebno značilno je pri tem mrtvaško naznanilo št.82o/45 z navedbo umrlega:nepoznan,domnevno Ozlin,star 22-25 let,ustreljen 3o.IV.1945.(čas nepoznan).Streljane so bile torej celo osebe,od katerih se niti ni zabeležilo osebnih podatkov in še manj proverila identiteta.

Za enkrat so za ugotovitev ustreljenih bili na razpolago sledeči razglasi o usmrtitvah:

a) razglasi,podpisani od šefa civilne uprave na Spodnjem Štajerskem. Glasom teh razglasov je bilo ustreljenih:

dne 3o.VII.1941.pri Krškem lo oseb
dne lo.VIII.1941.v Mariboru 6 oseb
dne 24.in 25.VIII.1941.v Mariboru 13 oseb
dne 4.IX.1941.v Celju lo oseb
dne 17.IX.1941.v Trbovljah 4 osebe
dne 23.IX.1941.v Mariboru lo oseb

A 082751
H1496 – 0052

H1496 - 0053

dne 1o.X.1941.v Soštanju 1o oseb
dne 21.1o.1941.v Mariboru 6 oseb
dne 3o.X.1941. " 3o oseb
dne 15.XI.1941. " 35 oseb
dne 27.XII.1941. " 4o oseb
dne 6.I.1942. " 1o oseb
dne 18.II.1942. " 1o oseb
dne 6.III.1942. " 1o oseb
dne 23.III.1942. " 1o oseb
dne 3.IV.1942. " 3o oseb
dne 7.IV.1942. " 1o oseb
dne 11.IV. 1942: " 3o oseb
dne 27.IV.1942. " 1o oseb
dne 28.IV.1942. " 2o oseb
dne 13.V.1942. " 2o oseb

b. Razglasi,podpisani od Roesenerja.

Glasom teh razglasov je bilo ustreljenih:

dne 21.V.1942. v Mariboru 35 oseb
dne 3.VI.1942. " 23 oseb
dne 8.II.1942: " 44 oseb
dne 23.VI.1942. v Celju 62 oseb
dne 7.VII.1942. " 37 oseb
dne 22.VII.1942. " 1oo oseb
dne 3o.VII.1942. " 7o oseb
dne 2.X.1942. v Mariboru 143 oseb in 3o partizanov na terenu
dne 4.XI.1942: " 97 oseb
dne 1o.III.1943. " 25 oseb
dne 1.V.1943. v Pišecah 1o oseb
dne 29.V.1943. v Sv.Pankracu 1o oseb
dne 3o.VII.1943.pri Ljubnem 1o oseb
dne 13.I.1944.v Lučah 1o oseb
dne 19.I.1944.v Čolnišah pri Zagorju 8 oseb
dne 25.I.1944. v Velenju 15 oseb
dne 14.15.II.1944. v Vitanju in Juvanju 2o oseb
dne 9.in 11. III.1944.v Šmartnem,Trbovljah in Žrečah 39 oseb,
dne 25.IV.1944.V Cezanjevcih pri Ribičevem mlinu 25 oseb,
dne 7.V.1944. v Zagorju 19 oseb,
dne 16.VI.1944. v Framu 25 oseb,
dne 11.VII.1944. v Pamečah 12 oseb
dne 11.in 14. XII.1944.v Laškem in Zlatoličju 19 oseb,
dne 18.in 19.XII.1944. v Velenju in Vojniku 18 oseb,
dne 11.I.1945. v Račah,Makolah in Cirkovcih 3o oseb
dne 26.I.1945. v Ivanjkovcih in Borlu 18 oseb
dne 8.II.1945. v Ptuju 2o oseb
dne 12.II.1945.v Frankolovem obešenih 1oo oseb
dne 28.II.1945.v Laškem in Soštanju 2o oseb
dne 8.III.1945. v Mali Nedelji 19 oseb

Dalje je glasom mrtvaških naznanil bilo dne 3o.III.1945.v Mariboru ustreljenih 1o, dne 3.IV.1945.istotako v Mariboru 18 oseb.

Mrtvaška naznanila,ki jih je gestapo poslala mestnemu matričnemu uradu v Mariboru,so nam bila dana na razpolago od referenta mestnega matričnega urada tov. Ošlaga.

Na podlagi razglasov, seznama oz.mrtvaških naznanil, se je doslej moglo ugotoviti sledeče žrtve,ki so urejene po abecednem redu: v letu 1941.je bilo ustreljenih vsaj 189 žrtev,od teh v jetnišnici v Mariboru vsaj 148, v letu 1942.vsaj 882 žrtev od teh v tukajšnji jetnišnici vsaj 496, v letu 1943.56 žrtev,od teh u tukajšnji jetnišnici vsaj 26.,v letu 1944. 211 žrtev, od tega v jetnišnici nič,V letu 1945.ustreljenih oz.obešenih vsaj 237, od tega v Mariboru vsaj 3o:skupno je bilo tedaj po dosedanjih ugotovitvah ustreljenih oz.obešenih 1575 žrtev.Za vse žrtve odgovarja šef civilne uprave Uiberreiter.Poleg njega odgovarja šef gestapa kar je bil vsaj v letih 1941.in 1942. Lurker, Roesener pa je v letu 1942.soodgovoren v 713 slučajih,v letih 1943.do 1945. v vseh slučajih.

Izven kot talcev ustreljenih so bili glasom mrtvaških naznanil

A 08275

H1496 – 0054

na begu ustreljeni od policijskih organov v letu 1941. 1, v letu 1942- in 1944. po 2, nadalje v letu 1944. na vojaškem strelišču 2 slovenska orožnika.

Končno so pod prilogo 1) seznama izpisani podatki iz pet mrtvaških naznanil, ki se nanašajo na eno v letu 1942., na tri v letu 1942., na tri v letu 1943. na sodišču v Mariboru usmrčene in na 1 v letu 1943. istotam usmrčeno oz.umrlo osebo.Ali gre v teh slučajih za iz političnih motivov usmrčene ali zaradi nepolitičnih kaznivih dejanj usmrčene osebe,se doslej ni dalo preveriti.

Zanimivo je mrtvaško naznanilo glede Novaka Josipa roj. 4.I. 1917. v Strugu pri Makolah, pos.sina istotam.Isti bi naj bil kot talec dne 2.X.1942.ustreljen.To naznanilo pa je bilo s tajnim dopisom šefa gestapa z dne 29.XII.1942.preklicano, češ da je mrtvaško naznanilo bilo poslano je iz varnostno policijskih razlogov,ki se jih pa ne more navesti in da Novak živi. Predmetni akt je v prepisu seznamu priložen (priloga 2).Prepis je po izjavi tov.Ošlaga dobila tudi OZNA.

Smrt fašizmu - Svobodo narodu!

Dr. Ermovšek Srečko l.r.
referent-pravnik

Gornji sestavek je izdelan na podlagi
in vsebuje točno podatke izvirnih okupatorjevih
listin, seznamov itd.

KOMISIJA * ... zločinov okupatorjev in njihovih pomagačev za Slovenijo * Podružnica za severo-vzhodno Slovenijo *

Za komisijo:

Dr.Igor Rosina
član komisije in vodja podr.

Da je ovaj prepis veran originalu, koji se nalzi u arhivi Drzavne Komisije za utvrdjivanje zlocina okupatora i njihovih pomagaca u Beogradu, OVERAVA:

25 avgusta 1945
u Beogradu

ДРЖАВНА КОМИСИЈА ЗА УТВРЂИВАЊЕ ЗЛОЧИНА ОКУПАТОРА И ЊИХОВИХ ПОМАГАЧА

Pretsednik Drzavne Komisije,
Dj. Nedeljković
(Dr. Dusan Nedeljkovic)
Profesor Univerziteta

A 082753

INTERNATIONAL MILITARY TRIBUNAL
NURNBERG, GERMANY
USSR Exhibit 258
Filed August 1st 1946

H1496 – 0055

CCCP-261

H-1496 f

JUGOSLOVENSKI DOKUMENAT

J/40

A 082754

H1496 – 0056

2. Pages

BEKANNTMACHUNG

Am 24. 12. 1942 wurden in Mladenovac zwei deutsche Offiziere von einer Kommunistin durch Pistolenschüsse schwer verletzt.

Gemäss Ankündigung des Kdr. Generals und Befh. in Serbien wurden als Vergeltung am 25. 12. 1942

50 PERSONEN

erschossen.

Unter ihnen befinden sich 40 Kommunisten und folgende 10 Personen aus Mladenovac:

Djelebdjić Ilija, geb. 1891 Bela Reka
Simić Dušan, geb. 1924 Selo-Banja
Nenadović Kosta, geb. 1918 Sibnica
Veličković Vasilije, geb. 1892 Vranje
Marković Marko, geb. 1923 Selo-Banja
Simić Milorad, geb. 15. 10. 1920 Djurjnci
Živković Radomir, geb. 15. 9. 1908 Šepšin
Matejić Vojin, geb. 12. 4. 1911 Veliki Slivovec
Antonijević Branka, geb. 27. 9. 1920 Golobek
Simić Milorad, geb. 20. 4. 1920 Djurinci

Sollten die beiden Offiziere ihren Verletzungen erliegen, werden weitere bereits festgenommene **50 Personen** erschossen.

Belgrad, den 25. 12. 1942.

Der Kommandierende General und Befehlshaber in Serbien

САОПШТЕЊЕ

Једна комунисткиња тешко је ранила, 24 XII 1942, револверским метцима два немачка официра у Младеновцу.

У смислу објаве Командујућег генерала и Заповедника у Србији, стрељано је за одмазду, 25 XII 1942,

50 ЛИЦА

Међу њима се налази 40 комуниста и следећих 10 лица из Младеновца:

Ђелебџић Илија, рођ. 1891, Бела Река
Симић Душан, рођ. 1924, Село Бања
Ненадовић Коста, рођ. 1918, Сибница
Величковић Василије, рођ. 1892, Врање
Марковић Марко, рођ. 1923, Село Бања
Симић Милорад, рођ. 15 X 1920, Ђуринци
Живковић Радомир, рођ. 15 IX 1908, Шепшин
Матејић Војин, рођ. 12 IV 1911, Велики Сливовец
Антонијевић Бранка, рођ. 27 IX 1920, Голобек
Симић Милорад, рођ. 20 IV 1920, Ђуринци

Уколико оба официра подлегну својим повредама, биће стрељано још 50 лица која су већ ухапшена.

Београд, 25 XII 1942.

Командујући генерал и Заповедник у Србији.

H1496 – 0057

A 0827756

3279

Da je ova fotokopija verna originalu (stamparnom primerku) koji se nalazi u arhivi Drzavne Komisije za utvrdjivanje zlocina okupatora i njihovih pomagaca u Beogradu, a da je original zaplenjen u pronadjenoj arhivi nemacke Feldkomandanture u Beogradu oktobra 1944 , - OVERAVA:

25 avgusta 1945
u Beogradu

ДРЖАВНА КОМИСИЈА ЗА УТВРЂИВАЊЕ ЗЛОЧИНА ОКУПАТОРА И ЊИХОВИХ ПОМАГАЧА

Pretsednik Drzavne Komisije,

(Dr. Dusan Nedeljkovic)
Profesor Univerziteta

INTERNATIONAL MILITARY TRIBUNAL
NURNBERG, GERMANY
Exhibit 361
USSR
Filed 7 July 1946

H1496 – 0058

Filed Feb 22, 1946
[illegible]
Secy.

Международный военный трибунал

H-1496g

ДОКУМЕНТЫ ОБВИНЕНИЯ

ПО ДЕЛУ № 1

262

Главный обвинитель
от СССР

СССР № 262

A 082757
H1496 – 0059

H1496 – 0060

2 pages

USSR-262

Der Kommandeur der Sicherheitspolizei Lettland gibt bekannt:

1. Trotz mehrfach erfolgter Bekanntmachungen, dass sich staatsfeindlich betätigende Personen strengsten Bestrafungen aussetzen, und mit besonders scharfen Massnahmen diejenigen zu rechnen haben, die derartige Elemente in ihre Wohnungen oder Anwesen aufnehmen, sie versteckt halten, ernähren, ihnen Waffen zukommen lassen und somit der Aufforderung der deutschen Dienststellen, sie umgehend der Polizei zu melden, nicht Folge leisten, haben mir einzelne Vorkommnisse in letzter Zeit gezeigt, dass diesen Anordnungen und Aufforderungen nicht nachgekommen wird.
2. Die Einwohner des Dorfes Audrini Kreis Rositten, hatten über ein Vierteljahr lang Rotarmisten bei sich aufgenommen, sie versteckt gehalten, ihnen Waffen gegeben und sie in jeder nur möglichen Weise in ihren staatsfeindlichen Bestrebungen unterstützt.

Im Kampf gegen diese Elemente sind lettische Polizeibeamte erschossen worden.

3. Ich habe daher als Sühnemas nahme:
   a) das Dorf Audrini dem Erdboden gleichmachen
   b) die Einwohner des Dorfes Audrini festnehmen und
   c) 30 männliche Einwohner des Dorfes Audrini am 4. 1. 1942 auf dem Marktplatz in Rositten öffentlich erschiessen lassen.
4. Ich werde auch in Zukunft mit den schärfsten Massnahmen sowohl gegen diejenigen Personen vorgehen, die glauben, die bestehende Ordnung sabotieren zu können als auch gegen diejenigen, die diesen Elementen in irgendeiner Weise Hilfe gewähren.

Der Kommandeur der Sicherheitspolizei
Lettland
gez. Strauch
SS Obersturmbannführer

Vācu Drošības Policijas komandieris, Latvijā ar šo paziņo:

1. Neskatoties uz vairākiem rikojuma atkārtojumiem, ka visi pilsoņi, kuri ņem dalību pretvalstiskā darbā tiks bargi sodīti un sevišķi stingri tiks sodīti tie pilsoņi, kuri dod nevēlamiem elementiem patvēri savos dzīvokļos un saimniecībās, slēpj viņus, paēdina un apgādā ar ieročiem un tādā ziņā strādā pret likumiem.

   Pedejā laikā pec dažiem gadījumiem man bija iespēja pārliecināties, ka šāds vācu valdības rikojums netiek ievērots.
2. Rēzeknes apr. Audriņu sādžas iedzivotāji vairāk kā ceturtdalgada slēpa sarkanarmiešus, apgādāja viņus ar pārtiku, ieročiem un visādi centās viņus atbalstit pretvalstiskā darbībā.

Ciņā pret šiem elementiem tika nošauti Latvijas policijas darbinieki.

3. Tapēc es devu ka soda piemēru:
   a) Audriņu sādžu nodedzināt lidz ar zemi.
   b) Audriņu sādžas iedzivotājus apcietināt un
   c) 30 Audriņu sādžas viriešu kārtas iedzivotājus 4. 1. 1942 g. **atklāti** nošaut Rēzeknes tirgus laukumā.
4. Ari turpmāk sodīšu ar visbargāko sodu tās personas, kuras neievēros šo likumu, ka ari tos, kuri šiem elementiem sniegs palidzību.

Vācu Drošības policijas komandieris,
Latvijā
Štrauch
SS-Obersturmbannführer

КОМАНДИР ГЕРМАНСКОЙ ПОЛИЦИИ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ЛАТВИИ

Сим извещает следующее:

1. Несмотря на неоднократное объявление что лица принимающие участие в противогосударственной деятельности будут подвергаться строжайшему суду, и особо строго будут наказаны те лица, которые дадут приют всякому вредному элементу в своих квартирах и хозяйствах, прячут, кормят и их снабжают оружием и таким образом работают против постановления германских учреждений.

   В последнее время некоторые события убедили меня что воззвания германских учреждений о запрещении таких случаев в полицию не были исполнены.
2. Жители деревни Аудрины Режицкого уезда более четверти года укрывали у себя красноармейцев, прятали их, давали им оружие и всячески способствовали им в противогосударственной деятельности.

В борьбе с такими элементами были расстреляны латышские полицейские.

3. **Как наказание я назначил следующее:**
   a) Смести с лица земли деревню Аудрины.
   b) Жителей деревни Аудрины арестовать.
   c) 30 жителей мужского пола деревни Аудрины 4. 1. 42 г. ПУБЛИЧНО расстрелять на базарной площади гор. Режицы.

И впредь приму строжайшие меры как против лиц, которые думают настоящий порядок саботировать, так же против лиц, которые этим элементам оказывают какую либо помощь.

A082758

Командир Германской полиции
государственной безопасности Латвии
ШТРАУХ,
SS Obersturmbannführer

H1496 – 0061

USSR-262.

Настоящим подтверждаю, что этот фотостат точно воспроизведен с подлинного документа. Текст фотостата аутентичен тексту подлинника, который хранится в делах Чрезвычайной Государственной Комиссии в г. Москве

Уполномоченный
Чрезвычайной Государственной Комиссии

19/I-1946 г.

INTERNATIONAL MILITARY TRIBUNAL
NURNBERG, GERMANY
USSR Exhibit 262
Filed Feb 22, 1946

A 082759

H1496 – 0062

Filed Feb. 11, 1946
H B Kelley
Secy

Международный военный трибунал

H-1496 h

ДОКУМЕНТЫ ОБВИНЕНИЯ

ПО ДЕЛУ № 1

263

Главный обвинитель
от СССР

СССР № 263

A 082760

H1496 – 0063

H1496 – 0064

16, Pages

USSR-263

Vernehmungs-Protokoll

Nuernberg, den 13. November 1945

Die Vernehmung des WARLIMONT WALTER
fuehrte Generalmajor ALEXANDROV G.N.
(Dolmetscher BESPALOV) durch.

Angefangen: 14.oo Uhr
Beendet: 15.45

INTERNATIONAL MILITARY TRIBUNAL
NUREMBERG, GERMANY
USSR Exhibit 263
Filed Feb 11, 1946

A 082761

H1496 – 0065

H1496 – 0066

Hiermit wird Ihnen erklaert, dass die Vernehmung von Generalmajor ALEXANDROV G.N. -dem Vertreter der Sowjetdelegation- durchgefuehrt wird. Der Dolmetscher BESPALOW ist ueber die Verantwortung fuer die Richtigkeit der Uebersetzung gewarnt.

Frage: Ihr Name und Vorname?

Antwort: WALTER WARLIMONT.

Frage: Welchen Posten bekleideten Sie im OKW.?

Antwort: Ich war Chef der Abteilung fuer Landesverteidigung. Die Bezeichnung dieses Postens wurde im Januar 1942 umgeaendert und man nannte mich Stellvertreter des Chefs des Wehrmachtsfuehrungsstabes. Meine Aufgaben aenderten sich aber nicht mit dieser Umbenennung.

Frage: Und wer fuehrte das Amt des Chefs des Wehrmachtsfuehrungsstabes?

Antwort: Generaloberst JODL.

Frage: Ich bitte Sie, kurz die Struktur des OKW zu erklaeren.

Antwort: An der Spitze des OKW stand der Oberste Befehlshaber der Wehrmacht, HITLER. Ihm war der Chef ~~des Stabes~~ des OKW., Feldmarschall KEITEL, unterstellt. Der Letztere leitete eine Reihe von Aemtern und Abteilungen. Es gab zwei Abteilungen, die unmittelbar KEITEL unterstellt waren: die Rechtsabteilung, geleitet von ~~General~~ LEHMANN und die Wirtschafts- Haushalts abteilung, geleitet von ~~General~~ TISCHBEIN. KEITEL wurden folgende Aemter unterstellt:

1) Zentralamt, früher Zentralabteilung geleitet von General WINTER;

2) Operativer Wehrmacht Fuehrungsstab, geleitet von Generaloberst JODL;

JODL waren folgende Abteilungen unterstellt:

a) Abteilung "L" (Landesverteidigung), geleitet von mir;

b) Abteilung Presse und Propaganda, geleitet von WEDEL;

c) ~~Verbindungsabteilung~~ Wehrmacht-Nachrichtenverbindungen, geleitet von FELDGIEBEL;

H1496 - 0067

3) Amt Ausland-Abwehr ~~Nachrichtenamt~~, geleitet von Admiral CANARIS;

In diesem Amt waren vier Abteilungen, von denen die erste -die Auslandsabteilung- im Jahre 1944 unter die Leitung von JODL fiel. Die übrigen 3 wurden Himmler unterstellt (1944).

4) Wirtschafts- und Ruestungsamt, geleitet von General THOMAS, der spaeter von BECKER abgeloest wurde. Zuletzt wurde ~~die Abteilung~~ das Amt von STAPF geleitet.

5) Allgemeines ~~Heeresamt~~ Wehrmacht, geleitet von General REINECKE.

Die mir unterstellte Abteilung "L" musste ausschliesslich die ihr von JODL gestellten Aufgaben loesen. Diese Aufgaben trugen organisatorischen und operativen Charakter und behandelten auch die Fragen des Quartiermeisterdienstes. Alle Arbeiten wurden nur nach dem Befehl von JODL ausgefuehrt. Er trug persoenlich die Verantwortung dafuer. Alle Befehle, die von meiner Abteilung ausgearbeitet wurden, mussten von General JODL genehmigt werden und wenn ich sie in seinem Auftrage unterschrieb, dann nur mit seiner vorherigen Genehmigung.

FRAGE: Wer leitete im OKW das Amt fuer Kriegsgefangene?

Antwort: Mit den Kriegsgefangenen befasste sich das Amt des Generals REINECKE.

Frage: Unmittelbar REINECKE oder hatte er dafuer eine spezielle Abteilung?

Antwort: Es gab eine spezielle Abteilung.

Frage: Wer leitete sie?

Antwort: Dies kann ich zu meinem Bedauern nicht sagen, da ich mit dieser Abteilung wenig in Beruehrung kam. Ich kann mich nur entsinnen, dass es einen Inspekteur fuer die Angelegenheiten der Kriegsgefangenen gab und der auch dem General REINECKE unterstellt war. Ausserdem hoerte ich, dass in den letzten Kriegsjahren, als ich nicht mehr im Dienst war, das Amt fuer die Angelegenheiten der Kriegsgefangenen an HIMMLER ueberging.

H1496 - 0068

Frage: Wann wurden Sie von Ihrem Amt im OKW entlassen?

Antwort: Am 6. September 1944.

Frage: Wann hat das OKW zum ersten Mal die Weisungen fuer die Vorbereitungen des Angriffes auf die Sowjetunion erhalten?

Antwort: Ich persoenlich erfuhr von diesem Plan am 29. Juli 1940.

Frage: Unter welchen Umstaenden erfuhren Sie davon?

Antwort: An diesem Tage ist Generaloberst JODL in dem Extrazug in Bad Reichenhall eingetroffen, wo sich auch die Abteilung "L" des Wehrmachtsfuehrungsstabes befand. HITLER war in Berchtesgaden. Dies war uns gleich aufgefallen, da Generaloberst JODL vorher uns ~~nie~~ kaum jemals einen Besuch abstattete. Ausser mir hat er auch den drei hoeheren Offizieren befohlen zu erscheinen.

Frage: Wem persoenlich?

Antwort: Dem Oberst ~~LOCBERG~~ VON LOSZBERG, Oberstleutnant der Luftwaffe FREIHERR VON FALKENSTEIN und ~~Hauptmann~~ KAPITAEN JUNGE von der Kriegsmarine.

JODL ueberraschte uns mit dieser Mitteilung, auf die wir gar nicht vorbereitet waren.

Frage: Was war das fuer eine Mitteilung?

Antwort: Ich kann sie nicht wörtlich wiederholen, aber der Sinn war folgender: JODL erklaerte, dass sich der Fuehrer fuer die Vorbereitung des Krieges gegen Russland entschieden haette. Der Fuehrer begruendete dies damit, dass der Krieg mit Russland frueher oder spaeter kommen ~~wird~~ muss und dass es besser sei, ~~den Krieg jetzt anzufangen~~ diesen Feldzug in Verbindung mit dem x) oder in jedem Falle die Vorbereitungen zu diesem Krieg ~~durchzufuehren~~ zu treffen. Der Fuehrer haette gesagt, dass Russland der letzte Staat sei, der zu Diensten Englands bereit sei.

In ~~seinen~~ weiteren Ausfuehrungen hierbei oder bei einer spaeteren Gelegenheit erklaerte JODL, dass HITLER ~~schon~~ im ~~Herbst 1940~~ schon im Herbst 1940 beabsichtigte, den Krieg gegen die Sowjetunion anzufangen.

x) jetzigen Krieg durchzufuehren

H1496 -0069

Spaeter aber hat er diesen Plan aufgegeben. Die Ursachen waren folgende: Die ~~Mobilisierung~~ der Aufmarsch der Armee konnte zu dieser Zeit noch nicht durchgefuehrt werden. Zu diesem Zweck fehlten die noetigen Voraussetzungen in Polen: Eisenbahnen, ~~Kasernen~~ Unterkünfte, die Bruecken waren nicht fuer den Vormarsch der schweren Panzer vorbereitet, Verbindung[en], Flugplaetze, dies alles war noch nicht organisiert. Ausserdem war es schon zu spaet, da es Herbst wurde. Die Armee sollte ~~in kurzer Zeit Einsatz bekommen~~ während des Winters weitere Bereitstellungen vornehmen und das wuerde von grossem Nutzen im Feldzug gegen Russland sein. Aus diesen Gruenden konnte man den Feldzug nicht frueher als Fruehjahr 1941 beginnen.

Es wurde daher ein Befehl erlassen, der alle Voraussetzungen fuer die Vorbereitung und Durchfuehrung eines solchen Feldzuges schaffen sollte.

Frage: Dies ist der Befehl vom 9. August 1940 -Aufbau-Ost?

Antwort: Ja. Der Befehl wurde im Fuehrungsstab nach den Weisungen von General JODL ausgearbeitet; man konnte aber die wirklichen Ziele dieses Befehles nicht ersehen. Mit diesem Befehl wurde die Frage des Angriffes selbst noch nicht geloest.

Frage: Hatte dieser Befehl die Zusammenziehung der deutschen Truppen zu den Sowjetgrenzen vorgesehen?

Antwort? In gewissem Sinne, ja, da nach der Meinung von General JODL die Zusammengruppierung nur dann geschehen koenne, wenn alle in dem Befehl angegebenen Vorbereitungen erfuellt waren.

Frage: Das ist verstaendlich. Wer unterschrieb diesen Befehl?

Antwort: Ich glaube, dass KEITEL diesen Befehl unterschrieb, ich weiss es aber nicht genau.

Frage: Waere es moeglich, dass General KEITEL nicht ueber diesen Plan informiert war?

Antwort: Das war ausgeschlossen. Er könnte nur darauf vergessen haben. Auch ich hatte darauf vergessen, aber ich traf im Kriegsgefangenerlager meinen frueheren Offizier, der das Kriegstagebuch fuehrte und er hatte mich daran erinnert. Dieser Befehl war besonders auffallend, weil er der einzige war, der diese Frage behandelte.

Frage: War KEITEL ueber die Besprechung in Bad Reichenhall informiert?

Antwort: Ich glaube ja, KEITEL und JODL bewohnten in Berchtesgaden ein Haus. Da Bad Reichenhall ziemlich weit entfernt liegt ~~-dreiviertel~~ etwa Stunden Fahrt- ist es kaum moeglich, dass JODL dorthin gefahren ist, ohne KEITEL darueber zu berichten.

~~Frage: Musste JODL ueber jede seiner Fahrten KEITEL Bericht erstatten?~~

~~Antwort: Unbedingt und unter allen Umstaenden.~~

Frage: Wer persoenlich arbeitete den Plan "Barbarossa" aus?

Antwort: Diese Weisungen wurden auf demselben Wege erlassen wie auch aehnliche. Zuerst folgte der Bericht des Oberbefehlshabers des Heeres/~~die~~ bei Hitler, Operationsplaene betreffend. In diesem Falle hat der Bericht am 5. Dezember stattgefunden. Ich war von diesem Bericht auf Grund ~~durch ein spezielles Schreiben von~~ sandte mir schriftlich die Unterlagen für die Ausarbeitung des Befehls General JODL ~~in Kenntnis gesetzt~~. In diesem Schreiben waren die Hauptbestimmungen -den Plan "Barbarossa" betreffend- enthalten. Es mussten Ergaenzungen fuer die Kriegsmarine und fuer die Luftwaffe hinzugefuegt werden, da er fuer diese Fragen nicht genuegend kompetent war. Die Ergaenzungen sowohl als auch der Entwurf des Befehles wurden ausgearbeitet und General JODL in die Reichskanzlei geschickt. Dieser Befehl wurde von JODL korrigiert (JODL und KEITEL hatten ihre Arbeitszimmer in der Reichskanzlei) in derselben Zeit befand sich der Stab in einem Vorort von Berlin). Ich nehme an, dass JODL

A 082766

H1496 - 0070

H1496 - 0071

HITLER den Befehl vorlegte; mit einigen Korrekturen kam der Befehl wieder an uns zurueck.

Frage: Was ist Ihnen ueber die Entstehung des Decknamens "Plan Barbarossa" bekannt?

Antwort: Zuerst wurde dieser Plan "Fritz" bezeichnet, aber spaeter wurde die Bezeichnung in "Barbarossa" umgeaendert. Diese Aenderungen waren in dem Zeitabschnitt vom 6. Dezember vorgenommen worden, als der Bericht des Feldmarschalls von BRAUCHITSCH stattfand, und dem 18. Dezember, als diese Direktive erlassen wurde.

Frage: Konnte es der Fall gewesen sein, dass Grossadmiral RAEDER und Reichsmarschall GOERING nicht an der Ausarbeitung des Planes "Barbarossa" beteiligt waren?

Antwort: Der Oberbefehlshaber der Kriegsmarine RAEDER und auch Reichsmarschall GOERING waren gemaess der persoenlichen Weisungen des Fuehrers verpflichtet, ihm ihre Erwaegungen ueber die ihnen unterstellten Wehrmachtsteile zu erstatten. Ob sie das getan haben oder nicht, das ist mir nicht bekannt. Auf jeden Fall hat das Heer die Grundlage des Befehles ausgearbeitet. Es ~~steht ausser Zweifel~~ ist höchst unwahrscheinlich, dass GOERING und RAEDER ueber diesen Plan nicht erst durch die Weisung vom 18. Dezember erfuhren, sondern sie waren allen Wahrscheinlichkeit nach von HITLER schon vorher unterrichtet worden. Ich kann dies noch durch folgendes bestaetigen: Die Offiziere der Kriegsmarine und der Luftwaffe im Wehrmachtführungsstabe konnten ihre Ergaenzungen nur dann machen, wenn sie diese Frage mit ihren Staeben eroertert hatten.

Frage: Aus welchen Gruenden wurde die Bezeichnung "Fritz" in "Barbarossa" umgeaendert und wer hat sie umgeaendert?

Antwort: Ich weiss nicht, wer die Bezeichnung in "Barbarossa" umaenderte, aber ich vermute, dass zwischen der Bezeichnung "Rote Armee" und "Barbarossa" ein Zusammenhang ist (rossa-rot).

A 082767

Frage: Wer persoenlich hatte die Bezeichnung "Barbarossa" vorge-

H1496 - 0072

schlagen?

Antwort: Ueber die Aenderung der Bezeichnung des Planes erfuhr ich von JODL. Ob er die Bezeichnung selbst geaendert hat oder nicht, ist mir unbekannt, aber JODL war sehr stolz auf die Bezeichnung "Barbarossa".

Frage: Diese Bezeichnungen wurden doch nicht von unteren Mitarbeitern bestimmt?

Antwort: Dies war verschieden. In diesem Fall entstand diese Bezeichnung weder durch mich noch durch die mir unterstellten Offiziere.

Frage: Spiegelte die Bezeichnung "Barbarossa" nicht die aggressiven Ziele, die Deutschland gegen die Sowjetunion verfolgte, wider?

Antwort: Symbolisch in dieser Bezeichnung war nur der Zusammenhang der Woerter "rot" in der Benennung "Rote Armee" und "Barbarossa". Ob diese Benennung jedoch die aggressiven Ziele Deutschlands widerspiegelten, kann ich nicht beurteilen.

Frage: Im Allgemeinen ist aber der Kaiser Friedrich Barbarossa in der deutschen Geschichte als Eroberer bekannt?

Antwort: Als Behueter und Erweiterer des deutschen Staates.

Frage: Wurde nicht aus diesen Gruenden fuer den Plan des Angriffes auf die Sowjetunion die Bezeichnung "Barbarossa" gewaehlt?

Antwort: Ich persoenlich hatte niemals diesen Gedanken.

Frage: Ich bitte Sie, erklaeren Sie die anderen Decknamen "Attilla" und "Isabella".

Antwort: Die beiden Bezeichnungen sind mir bekannt; aber im Augenblick kann ich mich nicht genau entsinnen. Ich nehme an, dass sie mit Spanien zusammenhaengen. Und wenn das der Fall war, so war hier die Rede von dem Operationsplan, der mit der Landungsmoeglichkeit der Alliierten in Spanien zusammenhing. In diesem Falle musste eine bestimmte Operations-

H1496 – 0073

gruppe der deutschen Armee im Sueden Frankreichs gegen die Landungstruppen der Alliierten in Spanien vorruecken.

Frage: Was bedeuten die Bezeichnungen "Haifisch" und "Harpune"?

Antwort: Ich erinnere mich daran. Sie bedeuteten die Bewegung der Schiffe im Zusammenhang mit Landungsplaenen in England.

(Es wird der Kalenderplan von "Barbarossa" vorgelegt.)

Ich erinnere mich. In dem Dokument steht: "Die zweite Phase der Taeuschung des Feindes". Es war die Rede davon, dass wir unsere Schiffe nach der Kueste Englands schicken sollten, um den Eindruck zu erwecken, als haetten wir den Landungsplan verwirklichen wollen.

Der letzte Satz des Punktes 6) zeugt von den Absichten HITLERS, die Operationen gegen Russland durchzufuehren, um angeblich die Aufmerksamkeit von dem Angriff auf England abzulenken.

Frage: Gemaess Ihren Weisungen wurde am 12. Mai 1941 ein Entwurf der Instruktion fuer die Behandlung von leitenden politischen Persoenlichkeiten -Kommissaren- ausgearbeitet.

Antwort: Dieses Dokument wurde mir auch bei anderen Vernehmungen vorgelegt, die von der amerikanischen Delegation durchgefuehrt wurden.

Am 12. Mai 1941 traf bei mir der Entwurf ueber die Behandlung der politischen Kommissare ein. Er war vom ~~Generalstab des~~ OKH. ausgearbeitet. Ich ergaenzte dieses Dokument mit einigen Bemerkungen und hatte es dem General JODL weitergegeben. Ich persoenlich habe einen solchen Entwurf nicht ausgearbeitet. Von wem er im OKH. ausgearbeitet wurde, darueber bin ich nicht unterrichtet. Wenn man mir dieses Dokument vorlegen wuerde, koennte ich mich vielleicht daran erinnern.

Frage: Wir werden das spaeter tun, nicht heute.

Was ist Ihnen ueber den Befehl des Befehlshabers der 6. Armee, Feldmarschall REICHENAU, betreffend das Betragen der Truppen an der Ostfront bekannt?

A 082769

Antwort: Dieses Dokument ist mir nicht bekannt. Es kann sein, dass das OKW diesen Befehl nicht erhielt; aber wenn er auch in das OKW geschickt wurde, so ist mir dies nicht bekannt. Zwischen der 6. Armee und dem OKW. gab es noch verschiedene andere Instanzen: Stab der Heeresgruppe, Oberkommando des Heeres (OKH), und erst dann kam das OKW. Wenn auch dieser Befehl von REICHENAU im OKW vorgelegt wurde, so konnte ich ihn nicht gesehen haben, da ich mich mit diesen Fragen nicht befasste.

Frage: Sind Ihnen die Weisungen des OKW bekannt, die die Anwendung von Gewalttaetigkeiten und Willkuer durch die deutschen Truppen gegen die Zivilbevoelkerung in den besetzten Gebieten empfehlen?

Antwort: In Zusammenhang mit dem russischen Feldzug?

Frage: Ja.

Antwort: Mir ist nur bekannt, dass HITLER vor jedem Feldzug mit den hoeheren Generalitaeten Besprechungen hatte und dass er auch diesen die entsprechenden Weisungen gegeben hat. Auch in diesem Falle hielt er eine solche Besprechung ab. Er hatte aber in seinen Anweisungen die Anwendung von Gewalttaetigkeiten gegen die Zivilbevoelkerung nicht empfohlen, wies jedoch daraufhin, dass die deutschen Soldaten nicht fuer verschiedene Vergehen im Hinterland bestraft werden sollten, die sie begangen hatten. Diese muendlichen Anweisungen des Fuehrers riefen damals unter den Offizieren eine Unzufriedenheit hervor, und ich weiss, dass Feldmarschall von BRAUCHITSCH zuwider diesem Befehl einen anderen Befehl ueber die Haltung der Disziplin im Heeres erlassen hat. Ueber die schriftlichen Anweisungen, die den muendlichen Anweisungen HITLERS entsprachen, ist mir nichts bekannt.

Frage: Ich bitte Sie, sich mit den vorgelegten Dokumenten zu befassen und Ihre Meinung darueber zum Ausdruck zu bringen (es wird vorgelegt):

H1496 – 0074

1) Anweisungen ueber die militaerische Zustaendigkeit im Gebiet "Barbarossa").

Antowrt: Ich erinnere mich daran. Ich habe dieses Dokument schon frueher gelesen. Dies sind hauptsaechlich operative Anweisungen.

(Es wird vorgelegt:

2) Ergaenzungen zu den Anweisungen Nr. 33 vom 23. Juli 1941, Sicherstellung der Truppen in den besetzten Gebieten..

3) Anweisungen des OKW vom 16.9.1941 ueber die kommunistische Widerstandsbewegung in den besetzten Gebieten.

Antwort: Diese Dokumente habe ich 1941 gelesen.

Frage: (Es wird vorgelegt:

4) Anweisungen des OKW vom 7.1o.1941 ueber die Zerstoerung der Staedte Moskau und Leningrad).

Mich interessiert Ihre Meinung als hoeherer Offizier der deutschen Armee den Inhalt der Dokumente betreffend.

Antwort: Das sind die uebelsten Anweisungen, die HITLER an die deutsche Armee richtete. In teuflischer Weise behauptete er auf der Besprechung vor dem Feldzug gegen Russland, dass man Beweisgruende hat, dass in Russland mit den deutschen Soldaten ebenso verfahren wuerde. Alles, was in diesen Dokumenten enthalten ist, stimmt in dieser Hinsicht ueberein mit HITLERS muendlichen Anweisungen. In den Dokumenten sind dieselben Ausdruecke verwandt, die Hitler in seiner Besprechung gebrauchte.

Fuer mich sowohl als auch fuer andere hoehere Offiziere der deutschen Armee meines Alters war es erstaunlich, dass andere hoehere leitende Persoenlichkeiten gegen diese Befehle nicht protestierten. Es ist mir aber bekannt, dass die Generaele der Front in der Mehrzahl nicht nach diesen Befehlen handelten.

H1496 – 0075

Frage: Und noch eine Frage: Welche Endziele Ihrer Meinung nach verfolgte Deutschland im Krieg gegen die Sowjetunion.

Antwort: Heute klingen diese Ziele so komisch, dass es mir schwer faellt, darueber zu sprechen. Ich weiss auch nicht, ob man im Ernst ueber diese Ziele nachgedacht hatte. Das was ich darueber hoerte, klingt ungefaehr so, wie ich es jetzt ausfuehre: Deutschland beabsichtigte seinen Lebensraum nach dem Osten hin zu erweitern. Dafuer muessen neue militaerische Grenzen entstehen, ungefaehr so: Transkaukasien muss in die neuen Grenzen einbezogen werden, weiter muss die Grenze an der Westkueste des Kaspischen Meeres bis Astrachan entlanggehen, dann die Wolga aufwaerts, und von dem oberen Lauf der Wolga in der Richtung nach Archangelsk.

Frage: Wer informierte Sie ueber diese Plaene?

Antwort: Ich kann das jetzt nicht genau sagen. Ich kann auch nicht behaupten, dass ich von diesem Plan in einem Male gleich erfuhr. Ich hatte mir selbst ein Bild nach den einzelnen Aussagen darueber gemacht.

Frage: Nach wessen Aussagen persoenlich?

Antwort: Ich konnte das durch die taeglichen Lageberichte bei HITLER erfahren. Ich hatte an diesen Zusammentreffen seit Ende November 1941 teilgenommen. Wahrscheinlich hat HITLER aehnliche Absichten nach der Ueberwindung der Winterkrise 1941/42 und nach dem Beginn des Sommerangriffes 1942 geaeussert.

Frage: Aus welchen Gruenden verliessen Sie den Posten im OKW.?

Antwort: Der aeussere Anlass war die Gehirnerschuetterung, die ich von dem Attentat im Juli 1944 davontrug. Ich nuetzte diesen Anlass aus, um das OKW. zu verlassen, was ich schon mehrere Jahre beabsichtigte. Der mich behandelnde Arzt war mir behilflich, meine Krankheit dahingehend zu schildern, dass meine Entlassung aus dem OKW erleichtert wurde. Ein an-

H1496 - 0076

H1496 - 0077

derer Arzt hat mir geholfen, dass ich nicht zum Wiedereintritt in das OKW gezwungen werden konnte.

Frage: Welche Gruende leiteten Sie, als Sie den Posten im OKW verliessen?

Antwort: In erster Linie solche schaendlichen Befehle, zweitens die verrueckte Strategie, die HITLER verwirklichte. Z.B. behauptete er frueher, dass, wenn die rumaenischen Oelgebiete verlorengingen und ein Durchbruch unserer Verteidigungslinie in Frankreich mit darauffolgendem Einfall der Alliierten geschehe, der Krieg fuer Deutschland verloren sein wuerde. Selbst als dies dann zutraf, wollte er keinen Frieden.

Die Aussagen sind von mir gelesen worden. Ich bestaetige die Richtigkeit des Protokolls mit folgenden von mir persönlich gemachten Ausbesserungen: Seite 2: gestrichen „des Stabes" „General" „Wirtschaftsabteilung" „General" „Verbindungsabteilung"; Aufgeschrieben: „Haushalts" früher „Zentralabteilung" „Wehrmacht-Nachrichtenverbindungen".- Seite 3 gestrichen: „Nachrichtenamt" „die Abteilung" „Heeres" „den". Aufgeschrieben: „Amt Ausland - Abwehr". „Die übrigen drei wurden Himmler unterstellt (1944)" „Wehrmacht" Ausgebessert: „im letzten Kriegsjahr".- Seite 4: gestrichen „nie" „Losberg" „Hauptmann" „wird" „den Krieg jetzt anzufangen" „durchzuführen" „In seinen weiteren Ausführungen" „Sohr im Herbst 1940" Aufgeschrieben: „Kann jemals" „von Loszberg" „Freiherr von" „Kapitaen" „müsse" „diesen Feldzug in Verbindung mit dem jetzigen Kriege durchzuführen"

A 082713

v.v.

„zu treffen" „hierbei oder bei einer späteren Gelegenheit" „schon im Herbst 1940". Seite 5 Gestrichen: „die Mobilisierung" „Kasernen" „in kurzer Zeit Einsatz bekommen". Aufgeschrieben: „der Aufmarsch" „Unterkünfte" „während des Winters neu aufstellungen vornehmen" „ausgebessert: Verbindungen". Seite 6. Gestrichen: Frage: Wusste Jodl" u.s.w. bis zum Ende und Antwort: Unbedingt und unter allen Umständen" „ich war" „durch ein spezielles Schreiben von". „in Kenntnis gesetzt". Aufgeschrieben: „etwa" „bei Hitler." „Auf Grund" „sandte mir" schriftlich die Unterlagen für die Ausarbeitung der Weisung". Seite 7. Gestrichen „steht ausser Zweifel" „nicht". Aufgeschrieben: „ist höchst unwahrscheinlich". „Aller Wahrscheinlichkeit nach" „im Wehrmachtführungstabe" Seite 9: Gestrichen: „Generalstab des". Seite 11: Gestrichen: „höhere". Seite 12: gestrichen „Mai November" Aufgeschrieben: „Dezember"

Walter Warlimont

Die Vernehmung führte
Generalmajor G. Alexandrow

A 082774

H1496 – 0078

H1496 – 0079

USSR - 263

Auszuege aus:

VERNEHMUNGSPROTOKOLL

(Seiten 3 - 5, 8 - 9 - 10.)

Nuernberg, den 13.11.1945

Die Vernehmung des W a r l i m o n t Walter fuehrte Generalmajor ALEXANDROW G.N. (Dolmetscher BESPALOFF) durch.

A u s z u e g e :

Seite 3.) Frage: Wann hat das OKW zum ersten Mal die Weisungen fuer die Vorbereitungen des Angriffes auf die Sowjetunion erhalten?

Antwort: Ich persoenlich erfuhr von diesem Plan am 29. Juli 1940.

Frage: Unter welchen Umstaenden erfuhren Sie davon?

Antwort: An diesem Tage ist Generaloberst JODL im Extrazug in Bad Reichenhall eingetroffen, wo sich auch die Abteilung "I" des Wehrmachtsfuehrungsstabes befand. HITLER war in Berchtesgaden. Dies war uns gleich aufgefallen, da Generaloberst JODL vorher uns kaum jemals einen Besuch abstattete. Ausser mir hat er auch den drei hoeheren Offizieren befohlen, zu erscheinen.

Frage: Wem persoenlich?

Antwort: Dem Oberst von Lossberg, Oberstleutnant der Luftwaffe Freiherr v. FALKENSTEIN und Kapitaen JUNGE von der Kriegsmarine. Jodl ueberraschte uns mit dieser Mitteilung, auf die wir gar nicht vorbereitet waren.

Frage: Was war das fuer eine Mitteilung?

Antwort: Ich kann sie nicht woertlich wiederholen, aber der Sinn war folgender: JODL erklaerte, dass sich der Fuehrer fuer
Seite 4.) die Vorbereitung des Krieges gegen Russland entschieden haette. Der Fuehrer begruendete dies damit, dass der Krieg mit Russland fruecher oder spaeter kommen muesse, und dass es besser sei, diesen Feldzug in Verbindung mit dem jetzigen Kriege durchzufuehren oder in jedem Falle die Vorbereitungen zu diesem Krieg zu treffen. Der Fuehrer haette gesagt, dass Russland der letzte Staat sei, der zu Diensten Englands bereit sei.

Hierbei oder bei einer spaeteren Gelegenheit erklaerte JODL, dass HITLER beabsichtige, den Krieg schon im Herbst 1940 anzufangen. Spaeter aber hat er diesen Plan aufgegeben. Die Ursachen waren folgende: Der Aufmarsch der Armee konnte zu dieser Zeit noch nicht durchgefuehrt werden. Zu diesem Zweck fehlten die noetigen Voraussetzungen in Polen: Eisenbahnen, Unterkuenfte, die Bruecken waren nicht fuer den Vormarsch der schweren Panzer vorbereitet, Verbindungen, Flugplaetze, dies alles war noch nicht organisiert. Ausserdem war es schon zu spaet, da es Herbst wurde. Die Armee sollte waehrend des Winters weitere Neuaufstellungen vornehmen und das wuerde von grossem Nutzen im Feldzug gegen

H1496 – 0080

(Seite 8) Frage: (Es wird vorgelegt:

4) Anweisungen des OKW vom 7.10.1941 ueber die Zerstoerung der Staedte Moskau und Leningrad).

Mich interessiert Ihre Meinung als hoeherer Offizier der deutschen Armee den Inhalt der Dokumente betreffend.

Antwort: Das sind die uebelsten Anweisungen, die HITLER an die deutsche Armee richtete. In teuflischer Weise behauptete er auf der Besprechung vor dem Feldzug gegen Russland, dass man Beweisgruende hat, dass in Russland mit den deutschen Soldaten ebenso verfahren wuerde. Alles, war in diesen Dokumenten enthalten ist, stimmt in dieser Hinsicht ueberein mit HITLERS muendlichen Anweisungen. In den Dokumenten sind dieselben Ausdruecke verwandt, die HITLER in seiner Besprechung gebrauchte.

Fuer mich sowohl als auch fuer andere Offiziere der deutschen Armee meines Alters war es erstaunlich, dass andere hoehere leitende Persoenlichkeiten gegen diese Befehle nicht pro-
(Seite 9) testierten. Es ist mir aber bekannt, dass die Generaele der Front in der Mehrzahl nicht nach diesen Befehlen handelten.

Frage: Und noch eine Frage: Welche Endziele Ihrer Meinung nach verfolgte Deutschland im Krieg gegen die Sowjetunion?

Antwort: Heute klingen diese Ziele so komisch, dass es mir schwer faellt, darueber zu sprechen. Ich weiss auch nicht, ob man im Ernst ueber diese Ziele nachgedacht hatte. Das was ich darueber hoerte, klingt ungefaehr so, wie ich es jetzt ausfuehre: Deutschland beabsichtigte, seinen Lebensraum nach dem Osten hin zu erweitern. Dafuer muessen neue militaerische Grenzen entstehen, ungefähr so: Transkaukasien muss in die neuen Grenzen einbezogen werden, weiter muss die Grenze an der Westkueste des Kaspischen Meeres bis Astrachan entlanggehen, dann die Wolga aufwaerts, und von dem oberen Lauf der Wolga in der Richtung nach Archangelsk.

Frage: Welche Gruende leiteten Sie, als Sie den Posten im OKW verliessen?

Antwort: In erster Linie solche schaendlichen Befehle, zweitens die verrueckte Strategie, die HITLER verwirklichte. Z.B. behauptete er frueher, dass, wenn die russischen Oelgebiete verlorengingen und ein Durchbruch unserer Verteidigungslinie in Frankreich mit darauffolgendem Einfall der Alliierten geschehe, der Krieg fuer Deutschland verloren sein wuerde. Selbst als dies dann zutraf, wollte er keinen Frieden.

(Seite 10) Die Aussagen sind von mir gelesen worden. Ich bestaetige die Richtigkeit des Protokolls.

H1496 – 0081

Seite 4) Russland sein. Aus diesen Gruenden konnte man den Feldzug nicht frueher als Fruehjahr 1941 beginnen.

Es wurde daher ein Befehl erlassen, der alle Voraussetzungen fuer die Vorbereitung und Durchfuehrung eines solchen Feldzuges schaffen sollte.

Frage: Dies ist der Befehl vom 9. August 1940 - Aufbau-Ost?

Antwort: Ja. Der Befehl wurde im Fuehrungsstab nach den Weisungen von General JODL ausgearbeitet; man konnte aber die wirklichen Ziele dieses Befehles nicht ersehen. Mit diesem Befehl wurde die Frage des Angriffes selbst noch nicht geloest.

Frage: Hatte dieser Befehl die Zusammenziehung der deutschen Truppen zu den Sowjetgrenzen vorgesehen?

Antwort: In gewissem Sinne, ja, da nach der Meinung von General JODL die Zusammengruppierung nur dann geschehen koenne, wenn alle in dem Befehl angegebenen Vorbereitungen erfuellt waren.

Frage: Das ist verstaendlich. Wer unterschrieb diesen Befehl?

Antwort: Ich glaube, dass KEITEL diesen Befehl unterschrieb, ich weiss es aber nicht genau.

Frage: Waere es moeglich, dass General KEITEL nicht ueber diesen Plan informiert war?

Antwort: Das war ausgeschlossen. Er koennte nur darauf vergessen haben. Auch ich hatte darauf vergessen, aber ich traf im Kriegsgefangenenlager meinen frueheren Offizier, der das Kriegstagebuch fuehrte und er hatte mich daran erinnert. Dieser Befehl war besonders auffallend, weil er der einzige war, der diese Frage behandelte.

(Seite 5) Frage: War KEITEL ueber die Besprechung in Bad Reichenhall informiert?

Antwort: Ich glaube ja, KEITEL und JODL bewohnten in Berchtesgaden ein Haus. Da Bad Reichenhall ziemlich weit entfernt liegt, etwa dreiviertel Stunden Fahrt - es ist es kaum moeglich, dass JODL dorthin gefahren ist, ohne KEITEL darueber zu berichten.

Filed Feb. 13, 1946

Международный военный трибунал

H-1496i

ДОКУМЕНТЫ ОБВИНЕНИЯ

ПО ДЕЛУ №

263a

Главный обвинитель
от СССР

СССР № 263-a

A 082775

H1496 – 0082

H1496 – 0083

13. Pages

H1496 – 0084

Statement of Walter Warlimont taken at Nuremberg, Germany, on 12 November 1945, 1100-1200, by Lt Col Thomas S. Hinkel, IGD, OUSCC. Also present: Siegfried Ramler, Interpreter, and Pvt Clair Van Vleck, Court Reporter.

(A discussion was had between Lt Col Thomas S. Hinkel and the witness off the record.)

COL HINKEL TO THE WITNESS:

Q If you would like to have me, I shall read to you the whole thing.

"WALTER WARLIMONT being duly sworn deposes and says:

"My last position with the German Armed Forces was Deputy Chief of Staff of the Wehrmacht Fuehrungs Stab.

"I am partly familiar only with the policy followed by the German Government toward political functionaries and commissars of the Soviet Army during the course of the German campaigns against the U.S.S.R. Shortly before the beginning of this campaign, I was present in a group composed of the commanders-in-chief (with their chiefs of staff) of the armed forces, of the army groups of armies, and of the corresponding groups in the air-forces and navies. Hitler made an announcement to this group that special measures would have to be taken against political functionaries and commissars of the Soviet Army. He said that this would not be an ordinary campaign but would be the clash of conflicting ideologies, and that the political functionaries and commissars of the Soviet Army were not to be considered as prisoners of war, but would be handed over to special groups of the SIPO and SD which were

H1496 - 0085

to accompany the German troops to Russia. He further said that Russia was not a signatory of the Geneva Convention and that intelligence had been received that the Russians would not treat German prisoners of war in the usual way, especially the members of the SS and the Police. He further said that he did not expect the officer corps to understand his orders, but he demanded that they obey his orders unconditionally.

"I recognize a document entitled 'Directives Regarding Treatment of Authorized Political Representatives of the Russian State for the Uniform Execution of the Mission Received on 31 March 1941' which is an excerpt from a proposed directive drafted by the OKH and dated 12 May 1941 (PS-884). That document is a true and accurate statement of the proposals made by the OKH with respect to Soviet political functionaries and military commissars captured with Soviet troops. That document states that political functionaries and commissars among the Soviet prisoners of war are to be eliminated. That document bears my initials, indicating that it had been sent to my division in the OKW and had been seen by me before submitting it to General Jodl, my immediate superior. I added to the document Parts 2 and 3 before submitting it to General Jodl. In addition, on my own initiative, I sent a copy of the document to the OKW Legal Department for information, expecting that department to examine the entire question and to render an opinion thereon to the Chief of the OKW.

H1496 - 0086

"In 1943 General Zeitzler, Chief of the Army General Staff, pressed the argument several times that particular action against political functionaries and commissars among Soviet prisoners of war had to be stopped. The reason for his position in the matter was that he was trying to get as many soldiers of the Red Army as possible to desert and come over to the German lines. The existence of a particular policy against these political functionaries and military commissars seriously interfered with this program since these political functionaries and commissars exhorted the soldiers to fight to the last man rather than surrender to the Germans."

Does that conform to your recollection?

A Yes.

Q I will have that retyped and submit it to you for further examination and your signature.

A All right.

Q There were several documents about which I wanted to ask you. I will remind you first that you are under oath, and that you are expected to tell the truth, the whole truth, and nothing but the truth.

A Yes.

Q In the course of our previous discussion, we touched to some extent on the Balkan situation; do you recall that?

A Yes.

A 082778

H1496 -0087

Q Do you remember the issuance of a directive on 14 January 1941 pertaining to a request addressed to the Supreme Commander of the Navy to prepare for movement of German forces to Tripolis and to Albania and to study the possibility of preparing more ships and to set up with the Supreme Commander of the Army a corresponding distribution plan. Do you remember any order to that effect?

A I don't remember a special order, but I remember during sometime the intention existed to ship troops to Albania in order to support Italy in her struggle against Greece.

Q I show you a photostatic reproduction of a document dated 14 January 1941. For the record, it is identified as C-132. I ask you if you recall seeing this document before?

A (Examining document) Yes; that is my signature on it.

Q What conference preceded the issuance of that directive?

A What conference?

Q Yes.

A I can't recal any special conference, but the document reads that a reconnaissance trip, which the German military attache at Rome had taken to Albania, had resulted in the opinion that the transport of German troops to this area would be possible but when the whole situation had been restored.

H1496 - 0088

Q Do you recall any conferences preceding the issuance of that directive?

A No. As I told you before, I did not take part in those conferences with Hitler. I only got the result of it by telephone calls from Jodl, especially at that time in January 1941 when the Fuehrer and his inner circle were two or three months or longer at Berchtesgaden, while my division with the officers of the operations staff was at Berlin. So I used to see Jodl perhaps every fortnight or once in three weeks going to Berchtesgaden, or by telephone, if it was urgent. I got those orders and I put them in writing and sent them to those people who were interested.

Q What was the operation contemplated by that directive?

A It was not a special operation. It refers to the intention, which Hitler had during the first part of this Italian campaign in the Balkans, to support the Italians on the spot. That means in Albania.

Q That was the only thing contemplated; is that right?

A Tripolis, the mention of Tripolis means at the same time troops were transported over to Africa.

Q What planning was done in connection with this directive, that is before the directive was issued?

A As I have told you, Colonel, the planning was to send one division, a mountain division, over to Albania

A 082780

H1496 - 0089

to support the Italians.

Q With the usual supporting troops, I take it?

A Probably, yes.

Q Do you recall the intention toward Greece at the time of the issuance of this directive?

A I tried before to prepare a written study about this situation. I talked about it to the man in charge of my war diary, whom I met at Oberursel. He refreshed my memory a little bit but I even now can't recall the sequence of the stages in this development. I am sure that the Italians began this campaign against Greece without anything being said to the Fuehrer, without any notice given to Hitler. A few days before they went over, we heard rumors about it and tried to find out what they were going to do, but even that was impossible because one of them would tell us this and the other would tell us something different.

Then Hitler, all in a hurry, came back from his trip in the west where he saw Petain and Franco, and against his intentions, his original intentions, continued his trip to Italy and met Mussolini at Florence. The first words, which he is supposed to have said to Mussolini then -- I wasn't on this train, I only got the information afterwards -- were "I understand that Italy is going to attack Greece."

And Mussolini is supposed to have said, "We just started this morning."

A082781

H1496 - 0090

Q With reference to this particular date of 14 January 1941, can you recall now the intention toward Greece? I will admit that almost five years later, it is difficult to recall or to place events with reference to particular days.

A No; I certainly can't do that. I was going to say only the second point was that after Italy failed in its attack against Greece, the plan originated with Hitler to support Italy in Albania and for that reason the reconnaissance trip was made in this way, with the result which is set out in this paper.

Q What was the purpose and nature of the naval movement contemplated in that directive?

A Only transport troops.

Q Just the transport of the troops involved?

A Yes.

Q Who was acting for the navy with respect to this matter?

A The agency indicated here, the operation department of the navy.

Q Do you recall the particular officer involved?

A The chief must have been at that time Admiral Schniewindt or Admiral Fricke, but the chief of the operation division of the navy is here. That is Admiral Wagner. He ought to know more about it?

Q Did you at any time confer with Ribbentrop before

WARLIMONT A 082782

H1496 – 0091

issuing this directive?

A No. I never spoke to Ribbentrop at all. He didn't speak to me I should say. I was much too inferior for him. He only acknowledged me when we came together in Mondorf.

Q In any event, you don't recall any conference or talk with Ribbentrop prior to the issuance of this directive?

A No; certainly not. Ribbentrop usually was at his castle at Fuschl when the Fuehrer was at Berchtesgaden. I never had a conference with him. To be complete, I could say that further reconnaissance in Albania resulted in the realization that support in this way for Italy was not possible and on this base the idea of the Balkan campaign has originated afterwards.

Q Do you recall the operation "Marita"?

A Yes.

Q What do you recall in connection with it?

A It was based on two ideas: the first one, to give support to Italy, on the other way now, after this way had been recognized as impossible; and the second idea, which originated from Hitler too, that the British might occupy Thrace, the Greek part of Thrace, and bomb the Rumanian oil fields from there. For these two reasons, as I was told afterwards, he determined or he made up his mind to start this campaign into the Balkans, called "Marita".

Q I show you a photostatic reproduction of a document

A082783

H1496 -0092

dated 19 February 1941. For the record, it is identified as C-59. I ask you if you recall the original of that photostat?

A That is my signature on here.

Q You identify the signature appearing thereon as that of yours?

A Yes. This document has been made up apparently after a return from a visit at Berchtesgaden and the dates are put in by Keitel himself.

Q In Keitel's own handwriting?

A Yes.

Q What conferences were held in connection with the issuance of that directive?

A I can't tell that. I only had a conference with Jodl.

Q What was the nature of the conference; do you recall?

A No. The document shows that the Fuehrer had decided on February 18, that the following dates were to be provided, and since the document has been issued on February 19, it is almost sure that I was informed by telephone from Berchtesgaden to put that up and send it in to them, but I did not take part in this conference in which the Fuehrer had decided on the operation "Marita" and got only the result of it, as usual.

Q Do you recall discussing this matter with Ribbentrop at any time, or any of his representatives?

A Certainly not.

A082784

H1496 - 0093

Q Do you know whether Ribbentrop or any of his representatives received the directive itself or notice thereof?

A We always gave a copy to the Ausland Abwehr (Foreign Countries Defense), and this one as a general instruction, to inform the Foreign Office of everything which the Foreign Office was supposed to know.

Q What was the exact purpose of the directive itself? That is what particular operations were in mind at the time of its drafting?

A I should say it was the beginning of the operation "Marita" which started in the way that the troops assembled, the German troops assembled in Rumania had to cross over the Danube to go to Bulgaria.

Q Was it contemplated that an attack would be made against Yugoslavia with these preparations?

A No; not at that time, certainly not. I recall exactly for personal reasons again, that the resolution to attack Yugoslavia was not taken before the end of March.

Q This preceded that by about a month?

A More than a month, yes. At that time the German policy was striving at getting Yugoslavia in this Three-Power pact. It ought to be possible for you to state the date they succeeded in that. There was a conference at Vienna, so far as I know, sometime in March. Only after Yugoslavia retreated from the signature to this pact, then the idea came to attack it.

H1496 - 0094

Q This plan "Marita" to which you refer was, as I understand your statement, to support the Italian attack on Greece; is that right?

A No. I might say it in other terms: To prevent the Italians from being beaten by the Greeks after they had attacked Greece.

Q The purpose of the plan was to come in from the northeast through Bulgaria against Greece's right flank?

A That is right.

Q This, however, as I understand your statement, was after the Italians had already attacked Greece and were not making out so well?

A Yes; the idea of conducting a campaign in the Balkans hadn't come up at all until the Italians had started their attack against Greece.

Q Was there any further statement you wish to make regarding either of these two directives that I have shown you?

A No. Perhaps one, Colonel: My signature is unusual on documents of this importance, and it is to be explained because we were separated. I was in the vicinity of Berlin with my staff and the higher superiors were at Berchtesgaden. Since all the other agencies of the high commands were in the vicinity of Berlin too, I had to issue it at that time.

A 082786

H1496 - 0095

Q Was it contemplated to include the Bulgarians in the Greek operation envisaged by this document at which you were just looking?

A To include them in?

Q Yes; as part of the German forces.

A I don't know whether Hitler at any time had had the contemplation, but if he had, he had to stay off of it because the Bulgarians didn't take part.

Q So far as you know then, it was not contemplated using Bulgarian forces along with German forces in this operation?

A No.

COL HINKEL: That is all.

- - -

Interrogator

Clara Van Vleck

Court Reporter

L. Rawles

Interpreter

A 082787

H1496 – 0096

СССР-265

В Ы П И С К А

из протокола показания от 12.XI-45 /11.00-12.00/
свидетеля В.ВАРЛИМОНТ.

Подполковник Хинкель читает:

" Я,Вальтер ВАРЛИМОНТ даю под присягой следующие показания.

Последняя должность,которую я занимал в германском военном аппарате,была должность заместителя начальника оперативного отдела штаба ОКВ.

Я частично знаком с политикой германского правительства в отношении политработников и комиссаров Красной Армии во время войны Германии с СССР. Незадолго до начала военных действий я присутствовал на собрании главнокомандующих вооруженными силами вместе с их начальниками штабов, командующих армейскими группами,армиями, а также командующих взаимодействующими армейскими группами авиации и военно-морского флота.

На этом собрании Гитлер заявил,что он предпримет специальные меры против политработников и комиссаров советской армии. Война против СССР будет не обычной войной, это будет борьба противоположных идеологий.Поэтому нельзя рассматривать политработников и комиссаров Красной Армии, как обычных военнопленных. Их нужно будет передавать особым группам SIPO и СД,которые последуют за немецкой армией в Россию.

Далее Гитлер заявил,что Россия не состоит в числе стран, подписавшихся под Женевской конвенцией и что он /Гитлер/ получил сведения относительно намерения русских обращаться с пленными немцами / в особенности с сотрудниками СС и полиции/далеко не обычным путем. Гитлер затем добавил,что он вовсе не ждет от своих офицеров понимания его приказаний,единственное,что от них требовалось - это беспрекословное повиновение.

Я признаю документ,озаглавленный "Директивы об обращении с ответственными политработниками для достижения единообразия в линии поведения,согласно заданию,полученному 31 марта 1941 г.", и являющейся выдержкой из директивы,составленной ОКН 12 мая 1941 г. /ПС-88/. Этот документ является точным и достоверным изложением предложений,сделанных ОКН в отношении советских военных комиссаров и политработников,попавших в плен к немцам.

В документе говорится,что советские политработники и комиссары,взятые в плен вместе с советскими войсками,должны быть выделены и уничтожены..."

В. Подтверждаете ли то,что я вам прочел ваши показания ?

О. Да.

ПЕРЕВЕЛА /СВИДОВСКАЯ/

29.11.45.

A 082788

H1496 – 0097

INTERNATIONAL MILITARY TRIBUNAL
NURNBERG, GERMANY
A082789
USSR Exhibit 263
Filed Feb 13, 1946

253-263a

H-1496(a-i)

H1496 - 0098